Indhold

Høringssvar - j.nr. 2026-17289 - Rasmus Grønved Nielsen 2
Supplerende høringssvar - j.nr. 2026-17289 - Rasmus Grønved Nielsen 21
Høringssvar – Danske Svineproducenter 27
Høringssvar – Dansk Akvakultur PO 33
Høringssvar – Den Danske Dyrlægeforening 34
Høringssvar – HFA Law 35
Høringssvar – Anne Wessing og Steen Wessing 39
Høringssvar – Bæredygtigt Landbrug 41
Høringssvar – Dyrenes Beskyttelse 42
Høringssvar – Førevare forbundet NNF 45
Høringssvar – Agilix 46
Høringssvar – Landbrug & Fødevarer 48
Høringssvar – Dansk Agroindustri 54
Høringssvar – Den Danske Dyrlægeforening 58
Høringssvar – LANDSFORENINGEN MOD SVINEFABRIKKER 59
Høringssvar – Organe 62
Høringssvar – Dansk Industri 64
Høringssvar – Det Dyreetiske Råd 67
Høringssvar – Finans Danmark 68
Høringssvar -Danske Advokater 70
Høringssvar – Landdistrikternes Fællesråd 73
Høringssvar – KL 74

KØBENHAVNS UNIVERSITET
DET JURIDISKE FAKULTET

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Sendt pr. mail til: kvaelstof-klima@sgav.dk
Att. Daniel Relster Skov (daresk@sgav.dk)

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – j.nr. 2026-17289

28. september 2026

Rasmus Grønved Nielsen
Karen Blixens Plads 16
København S

DIR 21749203

rgn@jur.ku.dk

1. Indledning

Jeg tillader mig hermed at indgive høringssvar til ovenstående udkast til ændringsbekendtgørelse. Høringssvaret behandler det centrale spørgsmål, om den påtænkte administrative ændring har den fornødne lovhjemmel.

Det er min vurdering, at de påtænkte ændringer i bekendtgørelsen, ikke har den fornødne hjemmel i husdyrbruglovens § 34, stk. 1, og at ændringerne i øvrigt vil være problematiske uden en udtrykkelig lovhjemmel. Jeg anbefaler derfor, at der gennem en lovændring skabes en klar bemyndigelseshjemmeæ.

Høringssvaret er disponeret som følger: Først beskriver jeg de påtænkte ændringer (afsnit 2). Dernæst giver jeg en kortfattet beskrivelse af lovhjemmelskravet (afsnit 3). Efterfølgende behandler jeg den påtænkte hjemmel for ændringsbekendtgørelsen i husdyrbruglovens § 34, stk. 1 (afsnit 4). Til sidst findes min samlede vurdering (afsnit 5).

2. De påtænkte ændringer og deres baggrund

Ændringsbekendtgørelsen vil indsætte følgende bestemmelse i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen[1]:

> »**§ 42 a**. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele godkendelse eller tilladelse til etablering eller udvidelse af husdyrbrug med

[1] Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 721 af 19. august 2026).

> svineproduktion, jf. §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugloven, medmindre husdyrbruget er certificeret efter eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter eller er frilandsproduktion.«

Ifølge udkastets § 2, stk. 1, træder reglen i kraft den 26. oktober 2026. Reglen finder dog anvendelse på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september samt klager over afgørelser truffet på grundlag af ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026, jf. § 2, stk. 2.

Ifølge høringsbrevet betyder ikrafttrædelsesreglerne, at ansøgninger indgivet før den 23. september 2026, skal behandles efter de eksisterende regler, dvs. ikke den nye § 42 a. Det samme gælder ansøgninger, der er indgivet fra og med den 23. september 2026, som den kompetente kommune når at afgøre inden den 26. oktober 2026.

I udkastets § 2, stk. 3, findes en såkaldt solnedgangsklausul: Den foreslåede bestemmelse i § 42 a ophæves den 26. oktober 2027, medmindre andet bestemmes inden denne dato.

Om baggrunden for den påtænkte bestemmelse i § 42 a fremgår af høringsbrevet:

> »Bekendtgørelsesudkastet indfører et midlertidigt stop for nyetableringer samt udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af grisefireparten.«

Om denne kontekst fremgår af regeringsgrundlaget, »Det politiske grundlag for firkløverregeringen«, juni 2026:

> »**Regeringens tiltag af strukturel karakter**
>
> […]
>
> 2. Sætte det langsigtede mål, at dansk griseproduktion primært opdrætter de grise, vi selv kan anvende i vores egen fødevareforsyning, eller som kan forædles herhjemme inden eksport. Det skal bidrage til, at eksport af levende smågrise reduceres, understøtte danske arbejdspladser og rykke produktionen op i værdikæden.
>
> Det forudsætter en omfattende omlægning af den eksisterende griseproduktion, og regeringen ønsker at gennemføre den omlægning i et bredt samarbejde med blandt andre landbruget selv, natur-, dyre-og miljøorganisationer samt arbejdsmarkedets parter inden for fødevareerhvervet. Derfor tages initiativ til en *firepartsaftale om fremtidens griseproduktion.*

Som udgangspunkt afsættes et halvt år til arbejdet i fireparten, og såfremt det ikke lykkes at indgå en aftale med de relevante parter, er regeringen parat til politisk at tage de nødvendige initiativer til, at omlægningen gennemføres.

Fireparten skal, i sammenhæng med at der etableres en ny retning og vision for griseproduktionen, drøfte initiativer, der vedrører omlægning til økologi og mindre antibiotikaforbrug. Fireparten skal endvidere drøfte den hurtigst mulige implementering af tiltag, der sikrer reel overholdelse af dyrevelfærdsloven, jf. pkt. 3 og 4 i afsnittet om regeringens tiltag med effekt her og nu.

[…]

Regeringens tiltag med effekt her og nu

[…]

3. Implementere dyrevelfærdsaftalen, sikre reel overholdelse af dyrevelfærdsloven samt gennemføre en akutplan for dyrevelfærd, hvor kontrollen, regelefterlevelsen og sanktionerne for omgåelse styrkes markant. Omfanget af undtagelser, dispensationer mv. i lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger skal reduceres, sådan at lovens bogstav efterleves i praksis. Dyrevelfærdskontrollen skal fremover varetages af Justitsministeriet.

4. Sikre, at ekstremavl i griseproduktionen forbydes, at forbuddet mod halekuperinger reelt overholdes, at fiksering omkring faring og diegivning fuldt udfases, at grise tidligst fravænnes mindst fire uger efter fødslen uden mulighed for undtagelser, samt at der indføres krav om forøget plads og rodemateriale. Implementeringen heraf drøftes som led i fireparten. Regeringens ambition er, at forbuddet mod halekuperinger er fuldt indfaset og reelt efterleves i 2030, samt at forbud mod ekstremavl er fuldt indfaset og reelt efterleves i 2035.

5. Fremsætte et lovforslag, sådan at der kommer et midlertidigt stop for nyetableringer samt udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af fireparten.«

Af høringsbrevet fremgår desuden følgende om de påtænkte reglers anvendelsesområde:

»For at understøtte den grønne omstilling og sikre, at landbruget kan modernisere eksisterende anlæg i et vist omfang, foreslås det, at der skelnes tydeligt mellem udvidelse og ændring. Ændringer, der ikke er bagatelagtige, og ændringer, som ikke medfører en udvidelse af produktionsarealet, vil således fortsat kunne godkendes og tillades.

Dette kan fx være ved udskiftning eller indsættelse af ny miljøteknologi, nedrivning af eksisterende stald efterfulgt af opførelse af ny stald, såfremt det samlede produktionsareal ikke øges (hvilket muliggør fleksibel implementering af f.eks. lovkrav om fritgående søer) samt udskiftning eller opførsel af nye gødningsopbevaringslagre, som ikke kan rummes under anmeldeordninger.

Bagatelagtige ændringer og anmeldelsesordningerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV (§§ 11-20) vil fortsat være uden godkendelses- og tilladelsespligt.«

3. Generelt om lovhjemmelskravet

Den påtænkte ændring skal ifølge det oplyste gennemføres som en ændring i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

En bekendtgørelse er en bindende administrativ retsforskrift, der skal overholde legalitetsprincippet. Det betyder, at den forudsætter den fornødne hjemmel (i form af en bemyndigelse) i lovgivningen, og at dens bestemmelser ikke må være i strid med lovgivningen og retsgrundsætninger på lovs niveau, medmindre dette er bestemt ved lov.

Hjemmelskravet beskrives normalt som relativt i den forstand, at jo mere indgribende og/eller atypisk en administrativ beslutning er, desto større krav stilles til hjemlens klarhed. Dette gælder ikke kun for konkrete forvaltningsakter (afgørelser), men også for generelle administrative retsakter (anordninger), herunder i form af bekendtgørelser. I den ledende statsretlige fremstilling er forholdet beskrevet som følger:

»Et ledende synspunkt ved fortolkningen af, hvor vidt en bemyndigelse til at fastsætte regler gennem anordning rækker, er, at jo mere vidtgående indgrebet er i forhold til borgerne, jo klarere skal hjemlen til at fastsætte sådanne regler gennem en fuldmagtsanordning være. Hvis en anordning således […] fastlægger regler med tilbagevirkende kraft, skal bemyndigelsen i loven til at fastlægge denne type af regler være udtrykkelig.«[2]

Dette er i overensstemmelse med den almindelige opfattelse i den forvaltningsretlige litteratur. I en af de mest anerkendte værker angives således:

»Som det vil være fremgået har det især betydning for hjemmelskravet – hvor sikker hjemmel der kræves, herunder om der kræves udtrykkelig lovhjemmel – hvor indgribende forvaltningens retsakter eller foranstaltninger er for borgerne. Det er nærliggende at overveje, om indgrebskriteriet ud fra retspolitiske betragtninger, bl.a. på baggrund af

[2] Jens Peter Christensen m.fl., Dansk statsret, 4. udg., 2024, s. 229 f.

> den stadigt mere omfattende og detaljerede lovregulering, bør suppleres af andre. Det ville i den forbindelse være nærliggende at lægge vægt på, hvor væsentlig beslutningen er ud fra forskellige synspunkter, f.eks. om den er politisk kontroversiel, har betydelige økonomiske konsekvenser eller medfører væsentlige ændringer i forvaltningens organisation. Sådanne kriterier kan tale for ud over den nødvendige bevillingsmæssige hjemmel at kræve et materielt lovgrundlag.
>
> […]
>
> Det anføres sædvanligvis som ledende standpunkt, at jo mere dybtgående forvaltningen gør indgreb i borgernes frihed og ejendom, des sikrere må i almindelighed hjemlen være. Der er altså tale om en glidende skala, hvor *intensitetssynpunktet* fører til, at der undertiden må stilles særlige krav til klarheden i hjemmelsgrundlaget.
>
> […]
>
> I relation til spørgsmålet om skærpet hjemmel skal i øvrigt erindres om sammenhængen mellem den formelle lovs princip og hjemmelskravet. Denne finder udtryk i, at afvigelser fra loven ikke kan finde sted uden klar lovhjemmel. Det samme gælder afvigelser fra almindelige retsgrundsætninger og formentlig afgørelser, der er i strid med retlige principper, som anses for grundlæggende på området.
>
> […]
>
> For så vidt angår bestemmelser, som ønskes tillagt *tilbagevirkende kraft*, er det oplagt, at der må kræves en klar hjemmel hertil, såfremt bestemmelserne er sanktioneret med straf. Også i øvrigt må der i hvert fald ved bebyrdende foranstaltninger kræves en klarhed i hjemmelsgrundlaget.
>
> […]
>
> Reguleringen af erhvervsvirksomhed er omfattende, og i almindelighed kan hjemmelskravet ikke siges at være skærpet. Alt efter indgrebets art og styrke vil det dog i nogle tilfælde være nærliggende at stille et særligt krav om klarhed i hjemmelsgrundlaget«.[3]

Der er ingen tvivl om, at lovforarbejder tillægges betydning, når domstolene tager stilling til, om en bekendtgørelse har den fornødne lovhjemmel, jf. til illustration Højesterets domme trykt i Ugeskrift for Retsvæsen, 1998, s. 1639, og 2021, s. 1421.

Førstnævnte dom handlede om, hvorvidt en bestemmelse angående foderforbrug i en bekendtgørelse havde den fornødne hjemmel i ministerens

[3] Søren Højgaard Mørup m.fl., Forvaltningsret – almindelige emner, 7. udg., 2022, s. 175 ff.

bemyndigelse i den dagældende miljøbeskyttelseslovs § 6. Denne bestemmelse gav efter sin ordlyd ministeren en bred bemyndigelse til at fastsætte forureningsbekæmpende regler, men under Folketingets behandling havde ministeren tilkendegivet, at indgribende foranstaltninger ville blive forelagt Folketinget som lovforslag. Efter en konkret vurdering fandt Højesteret ikke, at bestemmelsen udgjorde en sådan foranstaltning, og bekendtgørelsen fandtes derfor hjemlet i loven:

> »Uanset de konsekvenser, som gennemførslen af begrænsningerne i foderforbruget forventedes at få for en mindre del af dambrugserhvervet, finder Højesteret efter en samlet vurdering af de anførte omstændigheder ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at den regulering, der fulgte af dambrugsbekendtgørelsens § 2, var en særlig indgribende foranstaltning omfattet af den påberåbte begrænsning i bemyndigelsen efter § 6 i miljøbeskyttelsesloven af 1973.«

4. Husdyrbruglovens § 34, stk. 1, og dens kontekst

Det fremgår ikke af høringsbrevet, hvilken bemyndigelse den påtænkte ændring udstedes i medfør af. Jeg har forstået det sådan, at ændringen påtænkes indført med hjemmel i husdyrbruglovens § 34, stk. 1. Lovens § 34 lyder i sin helhed:

> »**§ 34**. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug.
>
> *Stk. 2*. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om ansøgninger om godkendelse og tilladelse efter §§ 16 a og 16 b, herunder om ansøgningens form og indhold og de oplysninger, som i øvrigt skal gives til brug for kommunalbestyrelsens behandling af ansøgningen.
>
> *Stk. 3*. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om miljøkonsekvensrapporter, herunder om ansøgers pligt til at fremlægge en miljøkonsekvensrapport, om rapportens form, indhold, oplysninger og kvalitet og om, at miljøkonsekvensrapporten skal være udarbejdet af kompetente eksperter. Ministeren kan endvidere bestemme, at kommunalbestyrelsen i et nærmere bestemt omfang skal inddrage ekspertise ved behandling af miljøkonsekvensrapporten.
>
> *Stk. 4*. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler for beskyttelsesniveauet, herunder hvad der er væsentlige virkninger på miljøet.

Stk. 5. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om datagrundlag og faktorer for beregning og vurdering af emissioner og øvrige miljøpåvirkninger fra husdyrbrug m.v. «

§ 34, stk. 1, blev indsat med lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Dengang lød bestemmelsen som følger:

»**§ 34**. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes behandling af sager om tilladelser eller godkendelser, herunder med henblik på opfyldelse af internationale forpligtelser. Miljø- og fødevareministeren kan i den forbindelse fastsætte krav til, hvilket vurderingsgrundlag kommunalbestyrelsen skal anvende ved behandling og afgørelse af sagen, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser eller godkendelser kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler for beskyttelsesniveauet til brug for afgørelser efter denne lov, herunder hvad der er væsentlige virkninger på miljøet.

Stk. 3. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om godkendelse af husdyrbrug, herunder regler om, hvilke hensyn kommunalbestyrelsen skal varetage i forbindelse med fastsættelsen af vilkår for godkendelsen, og regler om vilkår om egenkontrol og om reduktion af ammoniak fra stald og lager.«

Af de specielle bemærkninger til den oprindelige bestemmelse fremgår følgende i det fremsatte lovforslag:

»**Til § 34**

Til stk. 1, 1.pkt.

Bestemmelsen indebærer, at miljøministeren kan fastsætte regler om miljøgodkendelser og tilladelser med henblik på at sikre, at sådanne godkendelser og tilladelser ikke er i strid med EU retlige forpligtelser eller andre internationale forpligtelser.

[…]

Til stk. 1 og 2

Det fremgår af aftalen af 17. juni 2005, at »der skal udarbejdes en vejledning og bekendtgørelse til kommunerne om administration af husdyrsagerne, således at variationen mellem kommunernes afgørelser begrænses.«

Som led i det lovforberedende arbejde til lovforslaget er der nedsat et antal arbejdsgrupper, der skal udarbejde udkast til vejledning til kommunerne til brug for vurderingen og beslutningsgrundlaget til en godkendelse. Formålet hermed er at skabe et samlet gennemskueligt og fagligt velfunderet administrationsgrundlag for sagsbehandling i de nye kommuner, så kommunerne kan træffe afgørelse på et grundlag, der i videre omfang gør det muligt at behandle ensartede sager ud fra et fælles grundlag.

Dette omfatter vejledning om sagsbehandling, IT-baserede systemer, forsigtighedsprincippet, den kumulative effekt, status for udpegede arealer, vurdering af fosfor, vurdering af nitratudvaskning, vurdering af ammoniak og vurdering af lugt.

Som led i det lovforberedende arbejde er der for at få overblik over amternes administrationspraksis gennemført en »opsamling af erfaringer med behandling af sager vedrørende husdyrprojekter efter VVM-reglerne«. Endvidere gennemfører Skov- og Naturstyrelsen bl.a. på baggrund af erfaringsindsamlingen en beskrivelse af det gældende beskyttelsesniveau og forslag til beskyttelsesniveau i kommunernes behandling af husdyrbrugssager efter kommunalreformens gennemførelse, jf. også de almindelige bemærkningers afsnit om miljømæssige konsekvenser.

Vejledningen skal medvirke til at sikre, at amternes erfaringer overdrages til kommunerne. Det er indtil videre vurderingen, at den nye vejledning vil være tilstrækkeligt til at sikre den ønskede ensretning og forudsigelighed i behandlingen af sager om husdyrbrug. Herudover vil den foreslåede toårige overgangsordning, jf. lovforslagets § 35, også kunne medvirke til at sikre en ensartet administration.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at der kan vise sig et behov for, at miljøministeren kan fastsætte bindende regler for kommunernes administration af godkendelsesordningen - enten i forbindelse med gennemførelsen af husdyrreformen eller senere, f.eks. i forbindelse med revurderingen af overgangsordningen.

F.eks. kan der vise sig behov for at fastsætte regler om, hvilke krav kommunerne skal stille vedrørende niveauet for udledning af ammoniak, fosfor og nitrat fra husdyrbrug. Endvidere kan der vise sig et behov for regler om, hvorledes udledningen fra et husdyrbrug skal beregnes (modeller).

[…]

Ligesom der eventuelt vil kunne blive behov for at fastsætte regler om, hvilke virkemidler (vilkår om valg af teknologi og driftsform), der kan

bidrage til opfyldelsen af vilkårene og regler for, hvordan effekten af sådanne virkemidler sikres ved fastsættelse af yderligere vilkår og hvordan effekten beregnes.

På denne baggrund indeholder forslaget en hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte nærmere regler for kommunernes administration af bestemmelserne om meddelelse af godkendelser og tilladelser efter denne lov.

Til stk. 3

Stk. 3 indeholder endvidere en bemyndigelse til miljøministeren til at fastsætte, hvilke krav der i forbindelse med miljøgodkendelserne skal stilles til generel reduktion af ammoniak fra stald og lager. Udmøntningen forudsættes gradvist at blive indføjet i den kommende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug. Årsagen hertil er udmøntningen af den politiske aftale, hvorefter den generelle reduktion af ammoniaktabet fra stald og lager i årene frem skal skærpes gradvist.«[4]

Bestemmelsen fik i det væsentlige sin nuværende ordlyd med lov nr. 204 af 28. februar 2017. Af de specielle bemærkninger til bestemmelsen fremgår af det fremsatte lovforslag (til § 1, nr. 35):

»**Til nr. 35 (§ 34, stk. 1-3)**

Lovens nye § 34 viderefører bestemmelser fra bl.a. den gældende lovs §§ 17, 18, 34 og 35, men indeholder også nye bestemmelser.

Efter den gældende bemyndigelsesbestemmelse i lovens § 34, stk. 1, kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om kommunalbestyrelsens behandling af sager om tilladelser eller godkendelser, herunder med henblik på at opfylde internationale forpligtelser. Endvidere følger det af bestemmelsen, at ministeren i den forbindelse kan fastsætte krav til, hvilket vurderingsgrundlag kommunalbestyrelsen skal anvende ved behandling og afgørelse af sagen, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår tilladelser eller godkendelser kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug.

Det foreslås, at den gældende bemyndigelsesbestemmelse i stk. 1 ophæves og erstattes af en ny bestemmelse, som bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles. Ministeren

[4] Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, L 55, s. 1981 f. (min understregning).

kan endvidere bestemme, at der gælder særlige krav for bestemte husdyrbrug.

Hermed samles og præciseres bl.a. bemyndigelser i lovens kapitel 3, som med lovforslaget foreslås ophævet. Det drejer sig om § 17, stk. 1, § 34, stk. 1 og 3, § 18, stk. 2, samt § 35. Herudover skal bemyndigelsen fremover også omfatte de krav til vurdering af ansøgninger om godkendelser og tilladelser, som fremgår af den gældende lovs §§ 19-24 og § 26, stk. 2, samt krav om afslag på tilladelser og godkendelser efter §§ 31 og 32, som samtidig hermed foreslås ophævet, jf. forslagets § 1, nr. 32 og 34. Herudover skal bemyndigelsen give mulighed for at fastsætte regler, som sikrer gennemførelse af bestemmelser i bl.a. VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet.

Da arealer efter lovforslaget ikke længere er reguleret i lovens kapitel 3, vil den foreslåede bestemmelse i lovens nye § 34, stk. 1, ikke finde anvendelse i forhold til arealer.

[…]

Af bemærkningerne til den gældende lovs § 34, stk. 1, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1981-82, fremgår det, at reglen forventedes anvendt til at sikre, at hensyn, der bunder i EU-retlige forpligtelser fra især vandrammedirektiv og habitatdirektiv, bliver inddraget i kommunalbestyrelsens afgørelser. I forlængelse heraf fremgår det af bemærkningerne til det gældende stk. 1 og 2, at der forventedes etableret et vurderingsgrundlag, der evt. ville blive fastlagt i bindende forskrifter i form af krav til visse emissioner til omgivelserne.

Bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 1 skal herved efter bemærkningerne ses i sammenhæng med bemyndigelsen i det gældende stk. 2, der navnlig er anvendt til at fastsætte beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og de nærmere regler i bekendtgørelsen om væsentlig påvirkning og de retlige konsekvenser heraf. § 34, stk. 2, der bliver stk. 4, er nærmere omtalt i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 36, hvortil der henvises.

Bestemmelsen i stk. 1 skal fortsat anvendes til at fastsætte regler med henblik på gennemførelse af EU-retlige forpligtelser, herunder særligt VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet. Bestemmelser, som fastsættes i medfør af stk. 1 med henblik på gennemførelse af VVM-direktivet, vil bl.a. skulle ses i sammenhæng med reglerne i lovens nye §§ 54 j-56 a og regler fastsat i medfør heraf om bl.a. inddragelse af offentligheden. Regler, som vil blive fastsat i medfør af § 34, stk. 1, og som skal sikre gennemførelse af VVM-direktivet, er nærmere omtalt nedenfor.

Efter den gældende lovs § 34, stk. 3, kan miljø- og fødevareministeren bl.a. fastsætte regler om godkendelse af husdyrbrug, herunder regler om hvilke hensyn kommunalbestyrelsen skal varetage i forbindelse med fastsættelsen af vilkår for godkendelsen. Denne del af bemyndigelsen videreføres i lovens nye stk. 1. Den øvrige del af bemyndigelsen i § 34, stk. 3, er nærmere omtalt i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 37, hvortil der henvises.

Efter den gældende lovs § 35 kan miljø- og fødevareministeren fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsens afgørelser, om hvorvidt en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug har væsentlige virkninger på miljøet, ikke må træffes uden ministerens samtykke, og at kommunalbestyrelsens afgørelser om tilladelser og godkendelser skal indsendes til ministeren. § 35 foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 39, hvortil der i øvrigt henvises. Af bemærkninger til § 35, jf. Folketingstidende, tillæg A, side 1984-85, fremgår det, at bemyndigelsen i § 35 er beregnet på at gennemføre den del af aftalen fra 2004 om strukturreformen, der anfører, at kommunernes afgørelser om husdyrbrug efter VVM-reglerne i en overgangsperiode på to år fra kommunalreformen skal godkendes af Miljøministeriet. Lovens § 35 vil i en vis forstand blive videreført i lovens nye § 34, stk. 1, idet det dog er hensigten, at § 34, stk. 1, også skal anvendes til at forpligte kommunerne til at sende oplysninger om ansøgninger om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug til miljø- og fødevareministeren for så vidt, at det ansøgte kan forventes at få væsentlig virkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Bestemmelsen i § 34, stk. 1, supplerer ifølge bemærkningerne også lovens § 75, hvorefter miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler til gennemførelse af EU-direktiver og regler for anvendelse af Det Europæiske Fællesskabs forordninger. Det er fortsat hensigten, at den foreslåede § 34, stk. 1, skal supplere den gældende lovs § 75.

Med den foreslåede bestemmelse bevares det eksisterende anvendelsesområde for § 17, stk. 1, § 18, stk. 2, § 34, stk. 1, og til dels § 34, stk. 2 og 3, dog ikke i relation til arealer som nævnt ovenfor. Det er fortsat hensigten, at bestemmelsen generelt skal give bemyndigelse til at normere indholdet af konkrete godkendelser og tilladelser, der skal meddeles af kommunalbestyrelsen, herunder f.eks. i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles.

Efter forslaget til § 34, stk. 1, vil miljø- og fødevareministeren kunne fastsætte regler om kommunalbestyrelsens godkendelse og tilladelser. Det centrale område vil i denne henseende være de afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer efter lovens nye §§ 16 a og 16 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 30. Bemyndigelsen skal endvidere give mulighed

for, at ministeren kan fastsætte regler i forhold til tilladelser og godkendelser, som er meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 33 og den gældende lovs §§ 10-12.

Nedenfor er det nærmere uddybet, hvad det er for hovedområder, som § 34, stk. 1, vil kunne anvendes til at fastsætte regler indenfor.

Bemyndigelsen i lovens nye § 34, stk. 1, vil således for det første kunne anvendes til at fastsætte regler om, hvordan og således måden hvorpå kommunalbestyrelsen skal behandle og vurdere ansøgninger om godkendelse og tilladelse efter lovens nye §§ 16 a og 16 b, herunder hvad der skal indgå i kommunalbestyrelsens vurdering.

[…]

For det andet vil miljø- og fødevareministeren således kunne fastsætte regler om, at der skal stilles vilkår i bestemte tilfælde, og hvilke mere præcise vilkår der skal stilles efter § 27, stk. 1, herunder om de virkemidler, teknologier og særlige forhold i øvrigt, der skal til for at sikre hensynet til omgivelserne. Ministeren vil f.eks. kunne fastsætte regler svarende til den gældende lovs § 27, stk. 2, 2. pkt., om vilkår om afskærmende beplantning omkring og fjernelse af fritliggende gyllebeholdere.

[…]

Miljø- og fødevareministeren vil i tilknytning til ovenstående for det tredje kunne fastsætte regler om, hvilke hensyn kommunalbestyrelsen skal varetage ved vurdering af en ansøgning. Den gældende lov indeholder i §§ 19-23 en opregning af de hensyn, som kommunalbestyrelsen skal varetage og vurdere som led i behandlingen af en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12. Bemyndigelsen i § 34, stk. 1, skal således ses i lyset af ophævelsen af §§ 19-23, jf. lovforslagets § 1, nr. 32, hvortil der henvises. Den foreslåede § 34, stk. 1, tænkes således også anvendt til i bekendtgørelsesform inden for rammerne af formålsbestemmelsen at beskrive de centrale hensyn, som kommunalbestyrelsen skal varetage ved behandling og vurdering af ansøgninger om godkendelse og tilladelse. De hensyn, som skal indgå i og varetages ved kommunalbestyrelsens vurdering efter den gældende lovs §§ 19-23, videreføres i en ny ordning, men i det omfang det er muligt, vil der blive fastsat tærskler, kriterier m.v. for kommunalbestyrelsens vurdering. Således vil der efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse bl.a. kunne fastsættes regler om kommunalbestyrelsens vurdering af de miljøpåvirkninger, som husdyrbrug kan give anledning til, herunder i forhold til natur- og landskabspåvirkning, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue- og lysgener, samt ansøgerens anvendelse af BAT. Det er bl.a. hensigten, at bemyndigelsen

udnyttes til at fastsætte regler, der indeholder nærmere kriterier for opførelse af bebyggelse til brug for husdyrbrugets drift, herunder forventes kriterier svarende til dem, der er udtrykt i lovens § 22, at kunne videreføres helt eller delvist. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i lovens nye § 34, stk. 1, skal også i denne sammenhæng ses i tilknytning til lovens nye §§ 27 og 34 a.

For det fjerde vil miljø- og fødevareministeren efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 34, stk. 1, kunne fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag, godkendelse eller tilladelse efter lovens nye §§ 16 a eller 16 b.

Efter den gældende lovs § 31 skal kommunalbestyrelsen meddele afslag på en ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12, hvis § 19 ikke er opfyldt. Endvidere følger det af den gældende lovs § 32, at kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på en ansøgning om tilladelse efter § 10, hvis det ansøgte kan have væsentlige virkninger på miljøet, som ikke kan afbødes med vilkår. Det følger desuden af § 11 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen ikke må meddele tilladelse eller godkendelse, hvis det ansøgte eksempelvis kan medføre væsentlige virkninger på miljøet, hvorved navnlig forstås overskridelse af beskyttelsesniveauerne. Tilsvarende vil der kunne fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele godkendelse eller tilladelse til det ansøgte, såfremt nærmere bestemte forhold er til stede, og betingelser er opfyldt.

Med lovforslaget lægges der ikke op til, at de gældende beskyttelsesniveauer overordnet set ændres, jf. også forslagets § 1, nr. 36. Det er således hensigten med bemyndigelserne i § 34, stk. 1, og § 34, stk. 4, at fastsætte regler med udgangspunkt i de gældende beskyttelsesniveauer, herunder regler om, hvornår der navnlig med henblik på overholdelse af direktivforpligtelser efter omstændighederne vil skulle meddeles afslag. Kommunalbestyrelsen vil som altovervejende hovedregel skulle meddele afslag, hvis de centrale beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt - uanset fastsættelse af vilkår - ikke kan overholdes. Der henvises herved også til bemærkningerne til hovedloven, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 1936 f. Som hidtil vil dialogen mellem ansøger og kommunen ofte tidligt kunne afdække de overordnede muligheder og begrænsninger.

Hensigten med bemyndigelsen i lovens nye § 34, stk. 1, er for det femte som nævnt ovenfor også at sikre grundlaget for, at miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, der sikrer gennemførelse af internationale forpligtelser, herunder overholdelse af bl.a. VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet.

Det er hensigten efter § 34, stk. 1, at fastsætte regler om de vurderinger, som kommunalbestyrelsen skal foretage efter EU-direktiver, herunder bl.a. VVM-direktivet og habitatdirektivet.

Som det fremgår af lovens nye § 54 j, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 57, foreslås miljø- og fødevareministeren bemyndiget til at fastsætte regler om annoncering af afgørelser om godkendelse eller tilladelse truffet efter lovens nye § 16 a, stk. 4, eller § 16 b. Efter bemyndigelsen i lovens nye § 34, stk. 1, vil ministeren kunne fastsætte regler om krav til begrundelsen i disse afgørelser.

§ 34, stk. 1, skal således sikre gennemførelse af det nye krav i VVM-direktivets (2014) artikel 4, stk. 5, litra a og b. Det indebærer, at kommunalbestyrelsens afgørelser om godkendelse eller tilladelse efter de foreslåede bestemmelser i § 16 a, stk. 4, og § 16 b skal indeholde en begrundelse for hovedårsagerne til kommunalbestyrelsens vurdering af, om det ansøgte kan indebære væsentlig indvirkning på miljøet. Kravet om begrundelse gælder, uanset om en afgørelse går ud på, at en ansøgt etablering, udvidelse eller ændring kan indebære væsentlig indvirkning på miljøet eller ej. Begrundelsen skal indeholde henvisning til kriterierne i VVM-direktivets (2014) bilag III. Begrundelseskravet følger i øvrigt i vidt omfang af de almindelige forvaltningsretlige krav til begrundelse af afgørelser.

Uanset det oven for beskrevne om afslag, vil kommunalbestyrelsen i helt særlige tilfælde kunne vurdere, at ansøgninger om godkendelse og tilladelse efter § 16 a, stk. 4, og § 16 b, er VVM-pligtige. Efter § 34, stk. 1, og i sammenhæng med § 34, stk. 2 og 3, vil miljø- og fødevareministeren også kunne fastsætte regler om, hvordan kommunalbestyrelsen behandler og træffer afgørelse i sådanne sager, herunder om krav til begrundelse.

[…]

Endelig vil miljø- og fødevareministeren efter bemyndigelsen i 3. pkt., i den nye lovs § 34, stk. 1, kunne fastsætte regler om, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug. Den gældende lovs § 34, stk. 1, 3. pkt., videreføres således indholdsmæssigt i lovens nye § 34, stk. 1, 3. pkt. Bestemmelsen muliggør sondringer mellem krav til forskellige typer af husdyrbrug.«[5]

Husdyrbruglovens regler skal ses i sammenhæng med lovens formål, herunder formålsbestemmelsen i § 1, der lyder:

»**§ 1**. Loven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen og anvendelsen af gødning kan ske

[5] Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L 114, s. 141 ff. (min understregning).

på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

Stk. 2. Med denne lov tilsigtes særlig

1) at forebygge og begrænse forurening af luft, vand, jord og undergrund samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, rystelses- og fluegener og uhygiejniske forhold som følge af husdyrhold og produktion, opbevaring og anvendelse af husdyrgødning m.v.,
2) at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
3) at fremme anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, herunder renere teknologi,
4) at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse,
5) at beskytte naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder,
6) at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber,
7) at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource og
8) at inddrage offentligheden i sager efter loven.«

Der kan sluttes modsætningsvist herfra, at loven ikke tilsigter at varetage dyrevelfærdsmæssige hensyn. Dette understøttes flere steder af lovens bemærkninger.[6]

Der er overensstemmelse mellem de hensyn, der er nævnt i formålsbestemmelsen, og den måde, hvorpå bemyndigelsen i husdyrbruglovens § 34, stk. 1, hidtil er blevet benyttet. Således fremgår af den gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelses § 42:

»**§ 42**. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelsen om godkendelse og tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

1) landskabelige værdier,
2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller

[6] Fx Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L 114, s. 83: » Hvis der indsættes flere dyr i en i øvrigt lovlige stald end tilladt efter dyrevelfærdsreglerne, vil der ikke være tale om en overproduktion, som kan straffes efter husdyrbrugloven. Dette forhold, herunder håndhævelse og straf, reguleres af dyrevelfærdsreglerne.«

fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,

3) jord, grundvand og overfladevand, og

4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Stk. 3. Ved ansøgninger, der indebærer opførelse af ny bebyggelse, skal det desuden indgå i kommunalbestyrelsens vurdering, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.«

Denne bestemmelse er knyttet til § 44, der regulerer adgangen til at opstille vilkår og meddele afslag. Nedenfor gengives bestemmelsen i uddrag:

»**§ 45**. Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af vurderingen efter §§ 42 og 44 fastsætte de vilkår efter § 27, stk. 1, i husdyrbrugloven, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet. Godkendelser og tilladelser skal i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 1-6, og IE-husdyrbrug skal endvidere i alle tilfælde indeholde de vilkår, som er nævnt i nr. 7-13, om følgende:

[…]

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fastsætte vilkår, jf. stk. 3-5, om krav til maksimal deposition med ammoniak på naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, men som ikke er kategori 1- eller 2-natur, samt på kategori 3-natur.

[…]

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan ikke fastsætte vilkår om udbringningsarealer. Kommunalbestyrelsen kan endvidere ikke fastsætte vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, i det omfang der er tale om forhold omfattet af de umiddelbart bindende krav i §§ 46-47, 51-53 og 59.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal meddele afslag, hvis skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder beskyttede arter, jf. bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, uanset beskyttelsesniveauet i §§ 27-31, jf. bilag 3, pkt. A, eller vilkårsfastsættelse efter stk. 2-5, ikke kan forhindres. Ved skade forstås, at det på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan

> dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget med det ansøgte vil medføre en påviselig biologisk ændring af et internationalt naturbeskyttelsesområde, herunder beskyttede arter, selvom beskyttelsesniveauet i denne bekendtgørelse er overholdt.«

Bestemmelserne er i praksis blevet fortolket sådan, at kommunerne kun kan meddele afslag, hvis hensynene nævnt i § 42 ikke kan imødegås med vilkår efter § 45 (eller med direkte hjemmel i § 45, stk. 7). Eksempelvis kan henvises til nyere praksis fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvis baggrund var, at det politiske flertal i Middelfart Kommune ønskede at bremse nye miljøgodkendelser af større svinebrug. Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede afgørelserne bl.a. med den begrundelse, at der ikke i retsgrundlaget var hjemmel til at meddele afslag på baggrund af størrelser på de ansøgte projekter.[7] Dette er i overensstemmelse med lovens forarbejde, der er citeret ovenfor.

5. Samlet vurdering

Efter min vurdering udgør den påtænkte ændring en indgribende og usædvanlig administrativ foranstaltning, der efter gængse standarder forudsætter en klar lovhjemmel. Det er samtidig min vurdering, at husdyrbruglovens § 34, stk. 1, ikke udgør en tilstrækkelig hjemmel i denne henseende.

Efter sin ordlyd er ministeren overladt en bred bemyndigelse i husdyrbruglovens § 34. Bemyndigelsen skal dog fortolkes og udnyttes i overensstemmelse med sin hensigt, der kan udledes af lovforarbejderne, og lovens formål mere generelt. Det er i den forbindelse centralt, at det siden bestemmelsens undfangelse i 2007-loven har været klart, at bemyndigelsen navnlig havde til formål at »sikre, at sådanne godkendelser og tilladelser ikke er i strid med EU retlige forpligtelser eller andre internationale forpligtelser«.[8] Dette blev bekræftet ved den seneste revision i 2017:

> »Bestemmelsen i stk. 1 skal fortsat anvendes til at fastsætte regler med henblik på gennemførelse af EU-retlige forpligtelser, herunder særligt VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet. […] Med lovforslaget lægges der ikke op til, at de gældende beskyttelsesniveauer overordnet set ændres, jf. også forslagets § 1, nr. 36. Det er således hensigten med bemyndigelserne i § 34, stk. 1, og § 34, stk. 4, at fastsætte regler med udgangspunkt i de gældende beskyttelsesniveauer, herunder regler om,

[7] Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 28. januar 2025, sag 24/03363, 15. januar 2025, sag 23/12188, og 27. juni 2022, sag 20/13333.
[8] Folketingstidende 2006-2007, tillæg A, L 55, s. 1981.

> hvornår der navnlig med henblik på overholdelse af direktivforpligtelser efter omstændighederne vil skulle meddeles afslag.«[9]

Bemærkningerne forudsætter i forlængelse heraf, at bemyndigelsen i § 34, stk. 1, kun kan anvendes til at »fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag.«[10] Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, stk. 7, udgør et eksempel på en sådan benyttelse.

Med den foreslåede bestemmelse i § 42 a vil ministeren *en bloc* forpligte kommunerne til at meddele afslag på godkendelse eller tilladelse til etablering eller udvidelse af husdyrbrug med konventionel svineproduktion. Dette sprænger for mig at se klart rammerne for det mandat, lovgivningsmagten har givet ministeren med husdyrbruglovens § 34, og må betragtes som et ganske usædvanligt tiltag, der i det konkrete tilfælde tilsyneladende har til formål at foregribe fremtidige politiske forhandlinger.

Den foreslåede bestemmelse gælder ikke for økologisk svineproduktion. Bestemmelsen vil således indebære en forskelsbehandling mellem konventionelle og økologiske svineavlere. En sådan forskelsforhandling af konkurrerende erhvervsdrivende er for mig at se juridisk problematisk, såfremt den ikke har en klar lovhjemmel. Det skyldes, at lighedsgrundsætningen er en almindelig retsgrundsætning, som gælder på lovs niveau.

Dernæst er det efter min opfattelse tvivlsomt, om reglerne kan anvendes med en form for (uegentlig) tilbagevirkende kraft, sådan som udkastets § 2 forudsætter, uden at dette har udtrykkelig hjemmel i loven. Mig bekendt eksisterer en sådan hjemmel ikke.

I tillæg hertil kommer, at den foreslåede bestemmelse i § 42 a – så vidt jeg kan bedømme – ikke forfølger hensyn, der lovligt kan varetages inden for rammerne af husdyrbrugloven, som disse bl.a. kommer til udtryk i lovens § 1, forarbejderne og administrativ praksis. Hensyn til dyrevelfærd hører således ikke til blandt lovens værnede interesser, idet dette henhører under dyrevelfærdslovgivningen. Den påtænkte ændring kan derfor også være på kant af det materielle specialitetsprincip i mangel af en klar lovmæssig forankring.

Alle de omtalte juridiske problemer og udfordringer kan løses ved at gennemføre den ønskede ændring med afsæt i en klar lovbestemmelse, der giver ministeren den ønskede bemyndigelseshjemmel.

Selv hvis man måtte være uenig med (dele af) min vurdering, må man i det mindste anerkende, at der kan rejses faglig tvivl om retsgrundlaget for den

---

[9] Folketingstidende 2016-2017, tillæg A, L 114, s. 144 (min understregning).
[10] Ibid. (min understregning).

påtænkte ændring. En sådan tvivl ville blive manet til jorden ved at gennemføre ændringerne med ophæng i loven. Derved undgår ministeriet også at skulle håndtere eventuelle ressourcekrævende søgsmål, der vil udfordre ændringens legalitet.

Med venlig hilsen

Rasmus Grønved Nielsen
Professor, dr.jur.

KØBENHAVNS UNIVERSITET
DET JURIDISKE FAKULTET

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V
Sendt pr. mail til: kvaelstof-klima@sgav.dk
Att. Daniel Relster Skov (daresk@sgav.dk)

Supplerende høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – j.nr. 2026-17289

6. oktober 2026

Rasmus Grønved Nielsen
Karen Blixens Plads 16
København S

DIR 21749203

rgn@jur.ku.dk

1. Indledning

Dette høringssvar er en opfølgning på mit høringssvar af 28. september 2026, som jeg prioriterede at sende hurtigt i håbet om tidligt at tydeliggøre for myndighederne, at det ville være nødvendigt at gennemføre ændringen med afsæt i en lovændring, fordi ændringen efter min vurdering ikke kan gennemføres inden for rammerne af bemyndigelsen i husdyrbruglovens § 34, stk. 1. Jeg henviser i det hele til mit tidligere høringssvar.

Jeg har forstået det sådan, at det (fortsat) er vurderingen i Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd, at ændringen kan gennemføres i en bekendtgørelse udstedt med hjemmel i husdyrbruglovens § 34, stk. 1. Nedenfor følger nogle supplerende grunde til, at jeg (fortsat) er uenig i denne vurdering.

For en god ordens skyld vil jeg understrege, at jeg ikke er uenig i, at den påtænkte ændring kan gennemføres materielt. Spørgsmålet er alene, om ændringen kan gennemføres administrativt, eller om det kræver en lovændring. En sådan lovændring kunne være en præcisering af husdyrbruglovens § 34, der klart bemyndiger ministeren til at fastsætte den påtænkte bestemmelse i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

En sådan ændring behøver ikke at forsinke implementeringen af det politiske ønske og kan eksempelvis sættes i kraft med virkning tilbage til 23. september 2026, sådan som den påtænkte ændring lægger op til. For mig at se har regeringen alt at vinde og intet at tabe ved at gennemføre ændringen med ophæng i loven. Det vil navnlig overflødiggøre håndteringen af og ressourceforbruget forbundet med retssager om ændringens legalitet, og det

vil formentlig også være et bedre afsæt for et konstruktivt forhandlingsklima i relation til den forestående grisefirepart.

Mine supplerende bemærkninger handler om lovkvalitetsvejledningen (afsnit 2), synspunkter vedrørende forskelsbehandling af driftsformer (afsnit 3) og konsekvensbetragtninger i forhold til andre bemyndigelseshjemler (afsnit 4).

2. Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning

I Justitsministeriets vejledning nr. 9964 af 23. november 2023 om lovkvalitet står følgende angivet om bemyndigelsesbestemmelser:

> »**7.2. Bemyndigelsesbestemmelser**
>
> Der opstår ved udformningen af lovforslag ofte spørgsmål om, hvilke regler der bør medtages i lovteksten, og hvilke der i stedet bør overlades til administrativt fastsatte forskrifter.
>
> Spørgsmålet er sjældent af forfatningsretlig karakter. Grundloven indeholder ikke grænser for, hvor detaljerede regler en lov kan indeholde, og er omvendt ikke til hinder for selv vidtgående bemyndigelser til administrationen. I medfør af specielle grundlovsbestemmelser på visse områder gælder dog begrænsninger i lovgivningsmagtens adgang til at bemyndige administrationen. Det gælder eksempelvis grundlovens § 43 på skatteområdet (se herom pkt. 5.2.1).
>
> Der er tale om et væsentligt praktisk og retspolitisk spørgsmål om kompetencefordelingen mellem lovgivningsmagten og forvaltningen. For den enkelte borgers mulighed for at forudberegne sin retsstilling er det derimod i almindelighed uden betydning, om reglerne findes i love eller i administrative forskrifter.
>
> På den ene side kan det anføres, at overordnede og principielle retningslinjer inden for et givet retsområde bør fastlægges af lovgivningsmagten og ikke af forvaltningen, og at der derfor er grænser for, hvor vidtgående en bemyndigelse til administrationen kan være.
>
> På den anden side kan der ofte være vægtige hensyn, der taler for at overlade dele af regelfastsættelsen til administrationen. Herved sikres det bl.a., at der hurtigt og smidigt kan foretages nødvendige løbende ændringer og justeringer i regelgrundlaget.
>
> Der kan også peges på, at det – for at lovgivningsmagten skal kunne foretage en grundig realitetsbehandling af de centrale spørgsmål – er en nødvendighed, at Folketinget fritages for at behandle detailspørgsmål uden principiel karakter. Med det omfang, som den samlede

regelproduktion har i dag, må en ordning, hvorefter alle retsregler fastsættes af lovgivningsmagten, anses for urealistisk.

Det er således afgørende, at der ved udarbejdelsen af lovforslag, hvor der opstår spørgsmål om overladelse af kompetencen til at fastsætte regler til administrationen, foretages en omhyggelig afvejning af reglernes principielle betydning og rækkevidde over for de praktiske forhold, der kan tilsige, at kompetencen til at fastsætte regler bør overlades til administrationen. Det må herved bl.a. komme i betragtning, om der kan forudses et behov for jævnlige ændringer på området.

Det er vigtigt, at der anlægges en kvalitativ og ikke en kvantitativ vurdering. Det bør f.eks. normalt ikke give anledning til betænkeligheder, at en lov indeholder adskillige bemyndigelsesbestemmelser, så længe de enkeltvis ligger inden for de rammer, som er angivet ovenfor.

I det omfang, der gives bemyndigelser til administrationen, bør selve bemyndigelsesbestemmelsen være formuleret så præcist som muligt, ligesom lovforslaget bør indeholde fyldestgørende bemærkninger herom. Bemyndigelsesbestemmelsen bør desuden afgrænses mest muligt.

Giver en bemyndigelsesbestemmelse f.eks. hjemmel til at fravige eller fastsætte (nærmere) regler om indholdet af andre bestemmelser, vil en afgrænsning som udgangspunkt kunne ske ved henvisning til disse bestemmelser. Herudover kan og bør en bemyndigelsesbestemmelse ofte afgrænses ved, at der i bestemmelsen angives en række eksempler på, hvad bestemmelsen giver hjemmel til (tematisering).

Se følgende eksempel:

> »Stk. … X-ministeren [fastsætter]/[kan fastsætte] [regler]/[nærmere regler] om …, herunder om …, … og … .«

Undertiden er det imidlertid nødvendigt at affatte selve bemyndigelsesbestemmelsen relativt bredt. Det er bl.a. i sådanne tilfælde vigtigt, at den nødvendige afgrænsning og præcisering af bemyndigelsen i stedet angives i bemærkningerne.

Der bør således så udførligt som muligt redegøres for den påtænkte anvendelse af bemyndigelsen, herunder for de hensyn, der i den forbindelse skal lægges vægt på. Navnlig hvor ønsket om en bemyndigelsesbestemmelse skyldes, at der kan forudses et behov for jævnlige ændringer af regelsættet, må det samtidig sikres, at bemærkningerne ikke kommer til at indeholde sådanne bindinger, at den tilsigtede fleksibilitet i for vidt omfang begrænses.

[…]

> Det bemærkes, at bl.a. visse indgreb kræver udtrykkelig lovhjemmel eller særlige holdepunkter i hjemmelsloven. Behovet for lovhjemmel til sådanne indgreb viser sig ofte først i forbindelse med den detaljerede bearbejdning af stoffet, der finder sted under udarbejdelsen af bekendtgørelsen. Ved at udarbejde et udkast til bekendtgørelsen samtidig med lovforslaget opnår man, at de mere præcise behov for lovhjemmel afdækkes, før lovforslaget fremsættes for Folketinget.« (mine understregninger)

Denne fremstilling harmonerer med beskrivelsen i den juridiske litteratur af rammerne for udnyttelsen af bemyndigelseshjemler, jf. mit høringssvar af 28. september 2026, afsnit 3.

Som jeg har redegjort for i mit høringssvar af 28. september 2026, afsnit 4, har lovgivningsmagten relativt udførligt beskrevet rammerne for og hensynene bag den brede bemyndigelsesbestemmelse i husdyrbruglovens § 34, stk. 1. Den påtænkte ændring sprænger efter min vurdering disse rammer og kan ikke rummes inden for de hensyn, som bemyndigelsen bygger på. Samtidig er den påtænkte ændring for mig at se af principiel karakter, ligesom den påtænkte ændring er relativt indgribende og usædvanlig. Det taler for, at der er behov for særlige holdepunkter i hjemmelsloven.

3. Forskelsbehandling af driftsformer

Som nævnt i mit høringssvar af 28. september 2026, afsnit 3 og 5, forudsætter det en klar lovhjemmel at fastsætte regler, der forskelsbehandler virksomheder, fordi det kan være i strid med den almindelige lighedsgrundsætning. Det skyldes, at denne retsgrundsætning gælder på lovsniveau og derfor kun kan fraviges med hjemmel i loven.

I forlængelse af denne generelle pointe vil jeg gøre opmærksom på et forhold, der er tættere knyttet specifikt til husdyrbrugloven. Det er centralt at forstå, at den bærende tanke med husdyrbrugloven har været at ligestille forskellige driftsformer i godkendelsesprocessen i den forstand, at de alene vurderes efter udledninger, landskabspåvirkning m.v., sådan som disse hensyn er specificeret i lovens formålsparagraf, bemærkningerne til husdyrbruglovens § 34, stk. 1, og i den eksisterende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse. Hvis myndighederne ønsker at fravige dette princip, kræver det en lovændring.

4. Konsekvenser for andre bemyndigelsesbestemmelser

Husdyrbruglovens § 34, stk. 1, er efter sin ordlyd bredt formuleret. Juridisk fortolkning stopper imidlertid ikke ved ordlyden. Som det fremgår af Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning, jf. afsnit 2, skal brede

bemyndigelser »indhegnes« i lovbemærkningerne, hvilket som nævnt også er tilfældet i forhold til § 34, stk. 1. De administrative myndigheder, herunder ministeriet, skal holde sig inden for denne »indhegning« eller alternativt foreslå en lovændring.

Der findes adskillige andre bemyndigelsesbestemmelser, som er formuleret (mindst) lige så bredt som husdyrbruglovens § 34, stk. 1. Hvis denne bestemmelse skal fortolkes sådan, at den bemyndiger ministeren til at gennemføre den påtænkte ændring administrativt – uden for de rammer, som Folketinget har udstukket i lovbemærkningerne og i strid med de hensyn, som loven forfølger – har det potentielt vidtrækkende konsekvenser for andre områder.

Særligt vil jeg fremhæve husdyrbruglovens § 34, stk. 1's »tvillingebestemmelse« i miljøbeskyttelseslovens[1] 35, stk. 2, der lyder:

> »*Stk. 2*. Ministeren fastsætter nærmere regler om godkendelse af listevirksomhed, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde, samt i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår en godkendelse efter § 33 kan meddeles. Ministeren kan herunder bestemme, at der skal gælde særlige krav for bestemte listevirksomheder, herunder krav om foranstaltninger mod forsætlige skadevoldende handlinger.«

Konsekvensen af den fortolkning, der må lægge til grund for den vurdering, at den påtænkte ændring kan gennemføres med hjemmel i husdyrbruglovens § 34, stk. 1 (hvilket jeg som nævnt er uenig i), må være, at miljøministeren vil kunne gennemføre en lignende ændring i relation til bestemte listevirksomheder. Dette understøtter for mig at se, at man er ude på et fortolkningsmæssigt skråplan, hvis man mener, at husdyrbruglovens § 34, stk. 1, hjemler en ændring som den påtænkte.

Med venlig hilsen

Rasmus Grønved Nielsen
Professor, dr.jur.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 842 af 11. september 2026.

DANSKE SVINEPRODUCENTER
Karetmagervej 9 • 7000 Fredericia

Fredericia d. 14. oktober 2026

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Journalnr. 2026-17289

Sendt til: kvaelstof-klima@sgav.dk
Cc: daresk@sgav.dk

Danske Svineproducenters høringssvar til "*bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug*"

Danske Svineproducenter takker for muligheden for at afgive høringssvar "*vedrørende udkast til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – midlertidigt stop for nyetablering og udvidelse af konventionel svineproduktion"*

Danske Svineproducenters bemærkninger:

1. Indledende bemærkninger.
Landsforeningen **a**f **D**anske **S**vineproducenter (LaDS) skal hermed fremsætte en klar og principiel indsigelse mod det fremsendte udkast til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvorved der indføres et generelt stop for nyetablering og udvidelse af konventionel svineproduktion.

LaDS finder forslaget både juridisk betænkeligt, erhvervsøkonomisk skadeligt og miljø- og dyrevelfærdsmæssigt utilstrækkeligt begrundet.

Det er særligt kritisabelt, at regeringen gennem en administrativ bekendtgørelse søger at gennemføre et generelt indgreb over for en hel produktionsgren, uden at der foreligger en tilstrækkeligt dokumenteret vurdering af lovhjemmel, proportionalitet, erhvervsøkonomiske konsekvenser samt de miljø- og dyrevelfærdsmæssige effekter.

Forslaget indebærer, at kommunerne som udgangspunkt skal meddele afslag på ansøgninger, uanset om de konkrete projekter opfylder de gældende miljøkrav, og uanset om projekterne eksempelvis indebærer forbedringer af miljøforhold, dyrevelfærd og produktionsfaciliteter.

LaDS opfordrer derfor til, at bekendtgørelsesudkastet trækkes tilbage.

2. Alvorlig tvivl om lovhjemlen til et generelt stop.
Det grundlæggende spørgsmål er, om ministeren overhovedet har den fornødne lovhjemmel til at indføre et generelt stop for nyetablering og udvidelse af konventionel svineproduktion.

Husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b fastlægger rammerne for kommunernes behandling af ansøgninger om godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug.

Det følger af lovens § 34, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelser og tilladelser, herunder regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår disse kan meddeles, samt særlige krav for bestemte husdyrbrug.

LaDS anerkender, at denne bestemmelse indeholder en bred bemyndigelse.
Det er imidlertid langt fra ensbetydende med, at bestemmelsen giver adgang til et generelt, politisk begrundet forbud mod godkendelse af projekter inden for en bestemt produktionsgren, uanset projekternes individuelle miljømæssige forhold.

Et sådant indgreb adskiller sig væsentligt fra fastsættelse af tekniske og miljømæssige godkendelseskrav.

Det fremgår direkte af høringsmaterialet, at formålet med stoppet er at afvente politiske drøftelser om de fremtidige rammer for griseproduktionen i den såkaldte grisefirepart.

Der er således ikke tale om en regulering, der direkte udspringer af en påvist miljømæssig nødvendighed ved de enkelte projekter, men om et generelt indgreb begrundet i en endnu uafsluttet politisk proces.

LaDS finder det stærkt tvivlsomt, om husdyrbruglovens § 34 kan anvendes til dette formål, uden at Folketinget udtrykkeligt har taget stilling til et sådant indgreb.

LaDS anmoder derfor styrelsen om at fremlægge en konkret og fyldestgørende juridisk redegørelse for, hvorledes husdyrbruglovens § 34 hjemler et generelt stop for en hel produktionsgren med den foreslåede begrundelse.

Redegørelsen bør omfatte bestemmelsens forarbejder, bemyndigelsens rækkevidde og spørgsmålet om, hvorvidt en så vidtgående begrænsning af erhvervsudøvelsen kræver særskilt lovhjemmel.

3. Professor Peter Pagh har rejst alvorlig kritik af indgrebets lovlighed.
LaDS skal i den forbindelse særligt henvise til professor i miljøret ved Københavns Universitet Peter Pagh, der i Effektivt Landbrug den 23. september 2026 har fremsat en markant kritik af ministerens beslutning.

Peter Pagh anfører, at de gældende bemyndigelser i husdyrbrugloven efter hans vurdering ikke giver ministeren hjemmel til et generelt stop for behandlingen af ansøgninger om udvidelse af svineproduktion.

Han fremhæver endvidere, at ministeren ikke har en almindelig instruktionsbeføjelse over for kommunerne, som kan anvendes til at tilsidesætte den gældende lovgivning.

Professoren understreger desuden det grundlæggende forvaltningsretlige princip, at myndighedernes afgørelser skal træffes på grundlag af gældende lovgivning og ikke på grundlag af politiske udmeldinger om fremtidige regler.

Peter Pagh har i den forbindelse draget en parallel til Tamilsagen, hvor en ministers indgreb i myndighedernes lovbestemte sagsbehandling senere blev underkendt som ulovligt.

LaDS bemærker, at sammenligningen er professorens vurdering og ikke i sig selv dokumenterer, at den foreliggende bekendtgørelse er ulovlig.

Det centrale er imidlertid det principielle juridiske spørgsmål, som professoren rejser:

Kan regeringen administrativt forhindre borgere og virksomheder i at få deres ansøgninger behandlet efter den gældende lovgivning, alene fordi regeringen ønsker at ændre reglerne på et senere tidspunkt?

Det forhold, at regeringen nu søger at gennemføre stoppet gennem en bekendtgørelse, ændrer ikke ved nødvendigheden af, at bekendtgørelsens materielle indhold skal have fornøden hjemmel i loven.

LaDS finder, at denne juridiske problemstilling er så væsentlig, at forslaget ikke bør gennemføres, før der foreligger en uafhængig og fyldestgørende retlig vurdering.

Det bemærkes desuden, at Peter Paghs kritik har givet anledning til spørgsmål i Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg, herunder spørgsmål 452 af 24. september 2026 om ministerens lovhjemmel.

4. Tilbagevirkende virkning og brud på berettigede forventninger.
Bekendtgørelsesudkastet indeholder efter LaDS' opfattelse en særligt kritisabel bestemmelse om anvendelsestidspunktet.

Det fremgår af udkastets § 2, at bekendtgørelsen først træder i kraft den 26. oktober 2026, men at den skal finde anvendelse på ansøgninger indgivet allerede fra den 23. september 2026.

Det indebærer, at ansøgninger, som lovligt indgives efter de gældende regler i perioden mellem den 23. september og den 26. oktober 2026, kan blive mødt med et automatisk afslag, hvis kommunen først træffer afgørelse efter ikrafttrædelsen.

Det betyder samtidig, at to ansøgere, som har indgivet identiske ansøgninger på samme dag, kan få forskellige afgørelser alene afhængigt af kommunernes sagsbehandlingstidspunkt.

LaDS finder dette særdeles betænkeligt.

Der må sondres mellem egentlig tilbagevirkende kraft og nye reglers anvendelse på verserende sager.
Uanset den juridiske klassifikation er det afgørende, at der foreligger klar hjemmel og en saglig og tilstrækkelig begrundelse for at lade et nyt indgreb få virkning for ansøgninger, der er indgivet før bekendtgørelsens ikrafttræden.

Landmænd og virksomheder disponerer ofte med en lang planlægningshorisont. Projektering, miljøundersøgelser, finansiering, myndighedskontakt og leverandøraftaler kan være iværksat længe inden en formel ansøgning indsendes.

Det foreslåede skæringstidspunkt tager ikke højde for sådanne dispositioner.

LaDS finder, at fremgangsmåden svækker retssikkerheden, forudsigeligheden og tilliden til myndighedernes administration.

LaDS kræver derfor, at den foreslåede anvendelse på ansøgninger indgivet fra den 23. september 2026 udgår.

Såfremt bekendtgørelsen mod forventning gennemføres, bør der som minimum etableres en overgangsordning, der beskytter allerede igangsatte og dokumenterbart planlagte projekter.

5. Manglende proportionalitet og utilstrækkelig individuel vurdering.
Proportionalitetsprincippet indebærer, at myndighedernes indgreb skal stå i rimeligt forhold til det formål, der søges opnået, og at mindre indgribende alternativer skal overvejes.

Det foreslåede stop gælder generelt for konventionel svineproduktion og indebærer som udgangspunkt automatisk afslag på ansøgninger om etablering og udvidelse.

Det gælder også i tilfælde, hvor et projekt kan opfylde samtlige eksisterende miljøkrav.

LaDS finder ikke, at det er dokumenteret, hvorfor de gældende regler om miljøgodkendelse, ammoniakemission, lugt, BAT og øvrige miljøforhold skulle være utilstrækkelige til at beskytte miljø og omgivelser i den pågældende periode.

Det er desuden ikke dokumenteret, hvorfor en generel afskæring af godkendelsesmuligheden skulle være nødvendig for at gennemføre politiske forhandlinger om fremtidens svineproduktion.

Hvis formålet er at sikre fremtidige forbedringer af dyrevelfærd og miljø, vil det være mere nærliggende at fastsætte konkrete, objektive og dyrevelfærds- miljømæssigt begrundede krav, som ansøgerne skal opfylde.

Et generelt stop risikerer derimod at ramme investeringer, som netop kan bidrage til at forbedre sektorens samlede miljømæssige og dyrevelfærdsmæssige standard.

LaDS anmoder derfor om, at styrelsen dokumenterer, hvilke mindre indgribende alternativer der er vurderet, og hvorfor disse er forkastet.

6. Usaglig eller utilstrækkeligt begrundet forskelsbehandling mellem produktionsformer.
Efter bekendtgørelsesudkastet undtages økologiske husdyrbrug og frilandsproduktion fra det foreslåede stop.

Konventionelle produktionsformer rammes derimod generelt.

LaDS anerkender, at der kan være relevante forskelle mellem produktionsformerne.
Sådanne forskelle skal imidlertid være sagligt begrundede i forhold til reguleringens formål.

Det er ikke dokumenteret i det fremsendte materiale, at en udvidelse af konventionel svineproduktion nødvendigvis indebærer større miljøbelastning og dårligere dyrevelfærd end en tilsvarende udvidelse af økologisk produktion eller frilandsproduktion.

Miljøpåvirkningen afhænger blandt andet af produktionsanlæggenes konkrete indretning, teknologianvendelse, geografiske placering, ammoniakemission, gødningshåndtering og påvirkning af omgivelserne.

En konventionel produktion med avanceret miljøteknologi kan på visse miljøparametre have en mindre belastning end andre produktionsformer.

En kategorisk forskelsbehandling baseret alene på produktionsformen, uden konkret dokumentation for relevansen af denne afgrænsning, forekommer derfor utilstrækkeligt begrundet.

LaDS finder, at styrelsen bør redegøre for, hvilke objektive og dokumenterbare forhold der berettiger til at undtage visse produktionsformer, samtidig med at konventionel svineproduktion underlægges et generelt stop.

7. Bekendtgørelsen kan modvirke investeringer i miljø og dyrevelfærd.
Det fremgår af høringsmaterialet, at der fortsat skal være mulighed for visse ændringer af eksisterende anlæg, herunder udskiftning af miljøteknologi og genopførelse af stalde, når det samlede produktionsareal ikke øges.

LaDS finder denne undtagelse utilstrækkelig.

Moderne staldbyggeri kan medføre en lang række forbedringer i forhold til ældre anlæg, herunder bedre ventilation, bedre arbejdsmiljø, forbedrede hygiejneforhold, mere hensigtsmæssig indretning og bedre muligheder for anvendelse af moderne miljøteknologi samt bedre dyrevelfærd.

Det kan samtidig være nødvendigt at øge produktionsarealet for at forbedre pladsforholdene for dyrene = bedre dyrevelfærd, uden at der dermed sker en tilsvarende forøgelse af antallet af producerede grise.

Et stop, som tager udgangspunkt i produktionsarealets størrelse, risikerer således at vanskeliggøre investeringer, der er nødvendige eller ønskelige af hensyn til dyrevelfærden.

Det gælder blandt andet i forbindelse med ændringer af staldsystemer og fremtidige krav til løsgående søer.

LaDS finder det selvmodsigende, at regeringen ønsker en forbedret dyrevelfærd i svineproduktionen, men samtidig foreslår regler, som kan hindre eller forsinke de bygningsmæssige investeringer, der skal sikre denne forbedring.

9. Et midlertidigt stop er ikke nødvendigvis et begrænset indgreb.
Bekendtgørelsesudkastet lægger op til, at § 42 a ophæves den 26. oktober 2027, medmindre andet bestemmes inden denne dato.

Det indebærer, at stoppet efter sin ordlyd kan videreføres gennem en efterfølgende beslutning.

Der er således ikke nogen sikkerhed for, at de berørte producenter efter et år igen vil kunne få godkendt deres projekter efter de hidtidige regler.

Tværtimod fremgår det af begrundelsen, at stoppet skal gælde, mens de fremtidige rammer for produktionen afklares.

Disse rammer er endnu ikke fastlagt.

Landmændene stilles derfor i en situation, hvor både varigheden og de efterfølgende investeringsbetingelser er forbundet med betydelig usikkerhed.

Denne usikkerhed udgør i sig selv en væsentlig økonomisk og erhvervsmæssig belastning.

10. LaDS' samlede konklusion og krav.
LaDS finder, at det fremlagte bekendtgørelsesudkast rejser så alvorlige retlige og principielle spørgsmål, at det ikke bør gennemføres i den foreliggende form.

Særligt finder LaDS:

1. *At der er betydelig tvivl om, hvorvidt husdyrbruglovens § 34 giver fornøden hjemmel til det foreslåede generelle stop.*
2. *At den foreslåede virkning for ansøgninger indgivet før ikrafttrædelsen rejser alvorlige retssikkerhedsmæssige spørgsmål.*
3. *At den generelle afskæring af miljøgodkendelser ikke er tilstrækkeligt begrundet i forhold til proportionalitetsprincippet.*
4. *At forskelsbehandlingen mellem konventionel svineproduktion, økologisk produktion og frilandsproduktion ikke er fyldestgørende dokumenteret.*
5. *At de potentielle negative konsekvenser for miljøforbedringer, dyrevelfærd og erhvervets investeringer ikke er tilstrækkeligt belyst.*

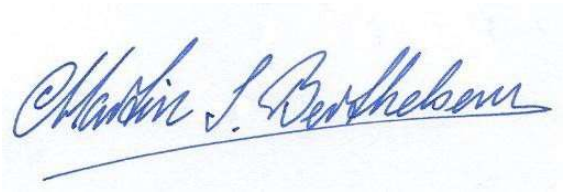
6. *At den miljømæssige screening og vurderingen af erhvervsøkonomiske konsekvenser er utilstrækkelige som beslutningsgrundlag.*

LaDS skal på denne baggrund kraftigt opfordre til, at bekendtgørelsesudkastet trækkes tilbage i sin helhed.
Såfremt regeringen ønsker at indføre et generelt stop for udvidelse af konventionel svineproduktion, bør spørgsmålet forelægges Folketinget på baggrund af et udtrykkeligt og retligt holdbart lovgrundlag samt en fyldestgørende vurdering af de miljømæssige, dyrevelfærdsmæssige, juridiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser også inden en grisefirpart sættes i gang.

Indtil en sådan regulering måtte være lovligt vedtaget og trådt i kraft, bør kommunerne fortsat behandle ansøgninger efter den gældende lovgivning.

LaDS forbeholder sig retten til at få prøvet lovligheden af eventuelle fremtidige afgørelser, der træffes med henvisning til det foreslåede stop.

Med venlig hilsen

Martin S. Berthelsen

Chefkonsulent, Cand.Agro

Landsforeningen af Danske Svineproducenter

Anne Mette Skovrup Petersen

Fra: Roland Gregers Madsen <Roland@danskakvakultur.dk>
Sendt: 14. oktober 2026 08:57
Til: Kvælstof & Klima
Cc: Daniel Relster Skov; René Christensen
Emne: j.nr. 2026-17289

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,

Dansk Akvakultur Producentorganisation (DAPO) takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkastet til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.
DAPO bemærker, at de foreslåede ændringer vedrører et midlertidigt stop for nyetablering og udvidelse af eksisterende konventionel griseproduktion. Da akvakultur ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, lægger DAPO til grund, at ændringerne ikke vil medføre konsekvenser for dansk akvakultur, herunder dambrug, havbrug og skaldyrsopdræt.
DAPO finder det generelt væsentligt, at fremtidige ændringer i miljøreguleringen gennemføres sektorspecifikt og proportionalt, således at eventuelle ændringer med betydning for akvakultur tager udgangspunkt i erhvervets særlige produktionsformer, miljøforhold og eksisterende regulering.

DAPO har herudover ingen væsentlige bemærkninger til det fremsendte udkast.

Dansk akvakultur spiller en positiv rolle som en del af den grønne omstilling af fødevareproduktionen i Danmark i overensstemmelse med EU's og Danmarks målsætninger om en mere klima- og miljøefektiv produktion. Som beskrevet i de strategiske retningslinjer for perioden 2021–2030 under den Europæiske Grønne Pagt og Farm to Fork-strategien er det vigtigt at fastholde og øge produktionen i akvakulturerhvervet.

Med venlig hilsen

Roland Gregers Madsen
Miljøfaglig rådgiver
Dansk Akvakultur PO
Mobil +45 20 40 15 32

Hvis ikke du allerede er tilmeldt vores nyhedsbrev, kan du gøre det her TILMELD

DANSK AKVAKULTUR
PRODUCENTORGANISATION

Medfinansieret af Den Europæiske Union

Dansk Akvakultur Producentorganisation modtager tilskud fra EHFAF

Vesterbrogade 6D, 2. sal, DK-1620 København V www.danskakvakultur.dk
Dansk Akvakultur Producentorganisation repræsenterer det samlede opdrætserhverv for fisk, skaldyr og tang. Vi arbejder for at fremme udviklingen af en miljø- og klimaefektiv akvakulturproduktion af sunde fødevarer i Danmark.

Anne Mette Skovrup Petersen

Fra: morten.toft.dk@icloud.com

Sendt: 4. oktober 2026 20:27
Til: Kvælstof & Klima
Cc: Daniel Relster Skov
Emne: Høringssvar — udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (midlertidigt stop for konventionel griseproduktion)

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Jeg afgiver hermed høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, sendt i høring den 25. september 2026.

Jeg støtter formålet med bekendtgørelsen. Mine bemærkninger angår alene overgangsbestemmelsen, hvorefter bekendtgørelsen kun finder anvendelse på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026.

Overgangsbestemmelsen undergraver bekendtgørelsens formål

Ministeren har begrundet stoppet med, at landmænd ikke skal foretage store investeringer i ny produktion, som ikke kan leve op til den vision, grisefireparten skal fastlægge. Den begrundelse gælder fuldt ud for ansøgninger, der er indgivet, men ikke afgjort. For disse ansøgninger er der endnu ikke meddelt nogen tilladelse, og der kan ikke lovligt være foretaget investeringer i byggeri på grundlag af den.

Med den foreslåede afgrænsning vil de udvidelser, der blev ansøgt i månederne op til stoppet, kunne godkendes og gennemføres i hele den periode, hvor stoppet gælder. Det drejer sig netop om de ansøgninger, der er indgivet, mens det var offentligt kendt, at et stop var på vej.

Ansøgere har ikke en beskyttelsesværdig forventning før afgørelsen

En ansøgning giver ikke ret til en bestemt afgørelse, og forvaltningen afgør som udgangspunkt sager efter de regler, der gælder på afgørelsestidspunktet. Det er derfor ikke nødvendigt af hensyn til ansøgernes retssikkerhed at undtage verserende ansøgninger. Hensynet til den, der har opnået en godkendelse, er et andet og stærkere end hensynet til den, der alene har ansøgt.

Forslag

Jeg foreslår, at bekendtgørelsen finder anvendelse på alle ansøgninger, hvor der ikke er truffet afgørelse ved bekendtgørelsens ikrafttræden.

Subsidiært foreslår jeg, at bekendtgørelsen finder anvendelse på ansøgninger, hvor udkast til afgørelse ikke er sendt i partshøring ved bekendtgørelsens ikrafttræden. En sådan afgrænsning vil

skærme de sager, hvor sagsbehandlingen i det væsentlige er afsluttet, men omfatte de sager, hvor kommunen endnu ikke har taget stilling.

Baggrund

Jeg er part i en verserende sag om udvidelse af et konventionelt svinebrug på Langøvej 4, 5932 Humble på Langeland, ansøgt i juli 2026. Ansøgningen omfatter fem nye stalde og mere end en firedobling af produktionsarealet, fra 875 m² til 3.728 m². Sagen er i første offentlige høring, og udkast til afgørelse er endnu ikke udarbejdet. Med den foreslåede overgangsbestemmelse vil udvidelsen kunne godkendes i den periode, hvor stoppet gælder for alle andre.

Med venlig hilsen
Morten Toft
Kædeby Has 6, 5932 Humble
25 18 79 52 · morten.toft.dk@icloud.com

Asbjørn Godsk Fallesen
Partner
P +45 42 45 51 60
agf@hfa-law.dk

Michael Honoré (H)
Partner
P +45 42 45 48 54
mih@hfa-law.dk

Vurdering af hjemmel til staksstop - Konklusionsnotat

1 Opdrag

HFA Law er af Landbrug & Fødevarer blevet bedt om at vurdere, (i) om ministeren for natur og dyrevelfærd har hjemmel til at indføre et staksstop for nyetableringer og udvidelser af konventionel griseproduktion ("staksstop") ved bekendtgørelse[1], og (ii) om ministeren har hjemmel til at gøre dette med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for offentliggørelse af høringsudkast til bekendtgørelsen herom[2].

HFA Law har afgivet vurdering i præsentation af 28. september 2026. Vi vil her kort opsummere vores konklusioner grundlaget herfor.

2 Konklusion

Det er vores vurdering, at der ikke er hjemmel til at indføre staksstoppet ved bekendtgørelse. Staksstoppet vil derfor være ugyldigt, hvis det indføres på denne måde, og ansøgninger om nyetableringer og udvidelser af konventionel griseproduktion vil fortsat skulle behandles efter de hidtidige regler.

Det er desuden vores vurdering, at der så meget desto mindre er hjemmel til at indføre staksstoppet ved bekendtgørelse med tilbagevirkende kraft.

Selv hvis der måtte være hjemmel til at indføre staksstoppet, kan dette derfor ikke gøres med tilbagevirkende kraft – hvilket betyder, at det kun kan finde anvendelse på ansøgninger indgivet efter staksstoppets ikrafttrædelsestidspunkt.

3 Vurdering af hjemmel til staksstop

Vi lægger til grund, at staksstoppet påtænkes indført med hjemmel i husdyrbruglovens[3] § 34.

Husdyrbruglovens § 34 tillægger ministeren for natur og dyrevelfærd hjemmel til på en række punkter at fastsætte regler for udstedelse af godkendelser og tilladelser efter loven, herunder miljøgodkendelser til nyetableringer og udvidelser af konventionel griseproduktion efter lovens §§ 16 a og 16 b. Der er tale om en bred hjemmel til bl.a. at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens vurdering af sådanne sager og til at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår sådanne godkendelser skal meddeles.

[1] Som varslet ved høringsmateriale offentliggjort den 25. september 2026.
[2] *Ibidem*.
[3] Lovbekendtgørelse 2025-08-21 nr. 1065 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Uanset den bredt formulerede ordlyd af denne hjemmelsbestemmelse kan den ikke anvendes på en måde, som ikke er i overensstemmelse med dens formål[4]. Jo mere indgribende det påtænkte tiltag er, jo større sikkerhed skal der være for, at tiltaget er i overensstemmelse med hjemmelsbestemmelsens formål[5].

Efter vores vurdering vil det med stor sandsynlighed ikke være i overensstemmelse med formålet bag husdyrbruglovens § 34 at indføre et straksstop med hjemmel i denne bestemmelse.

Husdyrbruglovens generelle formål fremgår af husdyrbruglovens § 1, hvorefter loven har til formål at "*værne om natur, miljø og landskab*", herunder en række specifikke formål inden for disse områder, der opregnes i lovens § 1, stk. 2. Bestemmelsen indeholder ingen omtale af, at loven har til formål at gennemføre tiltag inden for dyrevelfærd, hvilket er det erklærede formål med straksstoppet.

Af forarbejderne til lovens § 2 fremgår desuden udtrykkeligt, at hensyn til dyrevelfærd skal reguleres "efter anden lovgivning"[6].

Dette taler kraftigt mod, at lovens bestemmelser kan anvendes til at fastsætte regler med et dyrevelfærdsmæssigt formål.

Et straksstop vil heller ikke være i overensstemmelse med det specifikke formål bag husdyrbruglovens § 34. Forarbejderne til denne bestemmelse beskriver detaljeret, hvad bestemmelsen er tiltænkt anvendt til. Det fremgår herunder, at bestemmelsen:

- for det første kan anvendes til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgninger, bl.a. regler om husdyrbrugs drift og indretning af miljøteknologier og virkemidler, herunder BAT, og regler med henblik på at forhindre opdeling af ansøgninger[7]

- for det andet kan anvendes til at fastsætte regler om, hvilke vilkår der skal stilles i godkendelser, herunder om virkemidler, teknologier og særlige forhold for at sikre hensynet til omgivelserne[8]

- for det tredje kan anvendes til at fastsætte regler om, hvilke hensyn kommunalbestyrelsen skal varetage ved vurdering af en ansøgning[9]

- for det fjerde kan anvendes til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag eller godkendelse på ansøgninger om miljøgodkendelse, idet det dog klart fremgår, at der ikke er tilsigtet en ændring af de gældende beskyttelsesniveauer, og at der særligt vil kunne fastsætte regler med henblik på at sikre overholdelse af direktivforpligtelser[10]

- for det femte kan anvendes til at fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, der sikrer gennemførelse af internationale forpligtelser, herunder overholdelse af bl.a. VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet[11]

---

[4] Se blandt andet Højesterets dom af 16. maj 2006 i sag U.2006.2346H, Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, afsnit 2.3, og notat af 20. december 2006 fra Folketingets lovsekretariat (REU alm. del, Bilag 232, s. 2).
[5] Se REU alm. del, Bilag 232, s. 2.
[6] Se LFF 2017-01-12, nr. 114, s. 108, venstre spalte øverst.
[7] Se LFF 2017-01-12, nr. 114, s. 143, venstre spalte.
[8] *Ibidem*.
[9] *Ibidem*, højre spalte.
[10] *Ibidem*
[11] *Ibidem*, s. 144, venstre spalte.

Straksstoppet falder ikke ind under nogen af disse anvendelsesformål.

Vi bemærker herunder, at forarbejderne til bestemmelsen kun ét sted omtaler, at bestemmelsen kan anvendes til at fastsætte regler om, at kommunerne skal meddele afslag på ansøgninger (jf. "for det fjerde" ovenfor). Det fremgår i umiddelbar forlængelse af det pågældende sted dog samtidig helt udtrykkeligt, at der ikke dermed er tilsigtet en stramning ift. de gældende beskyttelsesniveauer – hvilket et straksstop utvivlsomt vil være.

Der er således intet i forarbejderne, der taler for, at bestemmelsen kan anvendes til at indføre en regel om obligatorisk afslag på ansøgninger, der er langt mere indgribende end de hidtidige regler.

Da forarbejderne til § 34 således indeholder en udførlig gennemgang af de tiltænkte anvendelsesformål for bestemmelsen, og straksstoppet ikke falder ind under disse formål, er det vores vurdering, at § 34 med stor sandsynlighed ikke giver tilstrækkelig hjemmel til at indføre straksstoppet ved bekendtgørelse.

Der ses heller ikke at foreligge tilstrækkelig hjemmel i andre relevante bestemmelser på området, herunder i husdyrbrugloven i øvrigt, i dyrevelfærdsloven eller i miljøbeskyttelsesloven. Det er derfor vores vurdering, at der med stor sandsynlighed ikke er hjemmel til at indføre straksstoppet ved bekendtgørelse.

4 Vurdering af straksstop med tilbagevirkende kraft

Der gælder et skærpet hjemmelskrav for at tillægge bebyrdende regler tilbagevirkende kraft ved bekendtgørelse. Der skal således i almindelighed være udtrykkelig hjemmel til at indføre sådanne regler ved bekendtgørelse[12].

Det er vores vurdering, at straksstoppet sandsynligvis må anses for bebyrdende, da det forringer retsstillingen for såvel ansøgere efter offentliggørelsestidspunktet for høringsudkastet (idet deres ansøgninger *obligatorisk* skal afslås den 26. oktober 2026, hvilket ikke tidligere var tilfældet) og i det hele taget for borgere og virksomheder, som ønsker at opnå tilladelse efter den 26. oktober 2026, hvor straksstoppet efter hensigten træder i kraft. Vi bemærker i denne forbindelse, at afslag på tilladelser ifølge nævns- og ombudsmandspraksis må anses for bebyrdende[13], og at det ifølge praksis ikke gør nogen forskel, at den tilbagevirkende kraft kun gælder fra offentliggørelsestidspunktet[14].

Hverken ordlyden af husdyrbruglovens § 34 eller forarbejderne til denne giver ministeren for natur og dyrevelfærd hjemmel til at fastsætte regler med tilbagevirkende kraft. På baggrund af det ovenstående er det derfor vores vurdering, at ikke er hjemmel til at indføre straksstoppet med tilbagevirkende kraft.

København, 6. oktober 2026

Asbjørn Godsk Fallesen Michael Honoré

[12] Se f.eks. Højesterets dom af 4. november 1982 i sag U.1983.8H og beretning fra Folketingets Ombudsmand i sag FOB 1979.125 samt notat af 20. december 2006 fra Folketingets lovsekretariat (EU alm. del, Bilag 232, s. 2) og Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter, punkt 2.8.4.

[13] Se f.eks. Ankestyrelsens principafgørelse D-6-98 og FOB 2000.240.

[14] Se f.eks. Østre Landsrets dom af 4. maj 2018 i sag U.2018.2849 Ø. Se også Justitsministeriets lovkvalitetsvejledning, punkt 6.2.

HØRINGSSVAR

Til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (midlertidigt stop for konventionel griseproduktion)

Til	Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kvaelstof-klima@sgav.dk, kopi til daresk@sgav.dk
Fra	Anne og Steen Wessing, Brogårdsvej 1, 5932 Humble
Vedr.	J.nr. 2026-17289 Høring af 25. september 2026, høringsfrist 14. oktober 2026
Dato	Oktober 2026

Vi afgiver hermed høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, sendt i høring den 25. september 2026.

Vi støtter formålet med bekendtgørelsen. Vores bemærkninger angår alene overgangsbestemmelsen, hvorefter bekendtgørelsen kun finder anvendelse på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026.

Overgangsbestemmelsen undergraver bekendtgørelsens formål

Ministeren har begrundet stoppet med, at landmænd ikke skal foretage store investeringer i ny produktion, som ikke kan leve op til den vision, grisefireparten skal fastlægge. Den begrundelse gælder fuldt ud for ansøgninger, der er indgivet, men ikke afgjort. For disse ansøgninger er der endnu ikke meddelt nogen tilladelse, og der kan ikke lovligt være foretaget investeringer i byggeri på grundlag af den.

Med den foreslåede afgrænsning vil de udvidelser, der blev ansøgt i månederne op til stoppet, kunne godkendes og gennemføres i hele den periode, hvor stoppet gælder. Det drejer sig netop om de ansøgninger, der er indgivet, mens det var offentligt kendt, at et stop var på vej.

Ansøgere har ikke en beskyttelsesværdig forventning før afgørelsen

En ansøgning giver ikke ret til en bestemt afgørelse, og forvaltningen afgør som udgangspunkt sager efter de regler, der gælder på afgørelsestidspunktet. Det er derfor ikke nødvendigt af hensyn til ansøgernes retssikkerhed at undtage verserende ansøgninger. Hensynet til den, der har opnået en godkendelse, er et andet og stærkere end hensynet til den, der alene har ansøgt.

Forslag

Vi foreslår, at bekendtgørelsen finder anvendelse på alle ansøgninger, hvor der ikke er truffet afgørelse ved bekendtgørelsens ikrafttræden.

Subsidiært foreslår vi, at bekendtgørelsen finder anvendelse på ansøgninger, hvor udkast til afgørelse ikke er sendt i partshøring ved bekendtgørelsens ikrafttræden. En sådan afgrænsning vil skærme de sager, hvor sagsbehandlingen i det væsentlige er afsluttet, men omfatte de sager, hvor kommunen endnu ikke har taget stilling.

Baggrund

Vi ejer Brogårdsvej 1, 5932 Humble, som er nærmeste nabobolig til et konventionelt svinebrug på Langøvej 4, hvor der verserer en sag om udvidelse, ansøgt i juli 2026. Vi er parter i sagen. Ansøgningen omfatter fem nye stalde og mere end en firedobling af produktionsarealet, fra 875 m² til 3.728 m². Sagen er i første offentlige høring, og udkast til afgørelse er endnu ikke udarbejdet. Med den foreslåede overgangsbestemmelse vil udvidelsen kunne godkendes i den periode, hvor stoppet gælder for alle andre.

Efter ansøgningens egen lugtberegning er lugtgenekriteriet ved vores bolig overholdt med en margin på 0,2 meter. Vi er dermed blandt de naboer, der vil mærke udvidelsen mest.

Der er desuden ikke udarbejdet en oversigt over max. støjbelastning af området - herunder vores ejendom efter udvidelsen.

Med venlig hilsen

Anne Wessing og Steen Wessing · Brogårdsvej 1, 5932 Humble

Fredericia, den 14. oktober 2026

Høringssvar over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

j.nr. 2026-17289

Bemærkninger til bekendtgørelse

Udkastet til ændring af husdyrloven medfører bestemmelser til et midlertidigt stop for udvidelser af konventionelle griseproduktion med tilbagevirkende kraft og uden løsningsforslag til hvilke tiltag lovgiver mener skal gennemføres inden ændringsbekendtgørelsen ophæves.

Bekendtgørelsen er uden en klar tidsfrist, da fristen foreløbig er fastsat til et år, hvis ikke andet bestemmes inden da. Fristen kan således både afkortes, men også forlænges.

Et udkast til ændring af en bekendtgørelse med så radikale begrænsninger af gældende lovgivning bør være gennemarbejdet, og med retningslinjer for hvad virksomheder skal forvente fremadrettet, og i hvor lang tid bekendtgørelsen opretholdes.

Det er på ingen måde tilfældet med det foreliggende udkast.

I høringsbrevet til udkastet beskrives at der er mulighed for at opnå miljøgodkendelse *såfremt det samlede produktionsareal ikke øges (hvilket muliggør fleksibel implementering af f.eks. lovkrav om fritgående søer).* Ved ansøgning om fritgående søer, her antages at der menes løsgående faresøer og løsgående drægtige søer, vil en miljøgodkendelse altid kræve øget produktionsareal, da det ikke er muligt at overholde pladskravet til løsgående søer uden at øge produktionsarealet og i de fleste tilfælde også det samlede staldareal.

Det vurderes samlet, at udkastet til bekendtgørelsen samt den angivet tilbagevirkende kraft er i strid med både EU-lovgivning og national lovgivning.

Med venlig hilsen

Tina Madsen

Bæredygtigt Landbrug

Gl. Tårupvej 48

7000 Fredericia

E-mail: tim@farmbrella.dk

Web: www.blb.dk

DYRENES BESKYTTELSE

6. oktober 2026
D26-803567
Til: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, kvaelstof-klima@sgav.dk (kopi: daresk@sgav.dk)
J.nr.: 2026-17289

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (midlertidigt svinestop)

Generelle bemærkninger

Dyrenes Beskyttelse takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til bekendtgørelse om ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (midlertidigt svinestop).

Vi bemærker, at Dyrenes Beskyttelse ikke er anført på høringslisten, selvom vi er Danmarks ældste og største dyrevelfærdsorganisation. Vi håber på at blive optaget på høringslisten ved fremtidige høringer på området.

Dyrenes Beskyttelse bakker op om indførelsen af et midlertidigt svinestop, mens fremtidens svineproduktion i Danmark forhandles, i den nyligt nedsatte grisefirepart. har afsluttet deres forhandlinger og forhåbentligt landet en aftale, der lever op til regeringsgrundlaget. Det giver ikke mening fortsat at give tilladelser til at udvide den konventionelle svineproduktion, når det i regeringsgrundlaget eksplicit fremgår, at regeringen ønsker en *"omfattende omlægning af den eksisterende griseproduktion"*[1], og at der skal *"etableres en ny retning og vision for griseproduktionen"*[2].

Dyrenes Beskyttelse skal dog understrege, at det midlertidige svinestop ikke i sig selv forbedrer dyrevelfærden for de ca. 40 millioner grise, der hvert år fødes i Danmark. Det vil et forbud mod ekstrem avl, større pladskrav pr. gris, et reelt stop for halekupering og de øvrige dyrevelfærdsforbedringer, som Dyrenes Beskyttelse har arbejdet for i årevis, til gengæld medføre, og som Regeringen også har forpligtet sig på at løse i regeringsgrundlaget.

[1] Regeringen (2026): Regeringsgrundlag, juni 2026, s. 12.
[2] Regeringen (2026): Regeringsgrundlag, juni 2026, s. 13.

Dyrenes Beskyttelse
Buddingevej 308
2860 Søborg

Tlf. +45 3328 7000
db@dyrenesbeskyttelse.dk
dyrenesbeskyttelse.dk

Specifikke bemærkninger

Behandling af ansøgninger indgivet inden ikrafttrædelsen

Dyrenes Beskyttelse undrer sig over, at formålet med bekendtgørelsen tilsyneladende ikke sikres, fordi der frem til ikrafttrædelsen fortsat kan gives tilladelser og godkendelser til udvidelse af den konventionelle svineproduktion. Det fremgår af høringsbrevet, at ansøgninger indgivet før den 23. september 2026 skal afgøres efter de gældende regler, og at det samme gælder ansøgninger indgivet fra den 23. september 2026, hvis kommunen når at træffe afgørelse inden ikrafttrædelsen den 26. oktober 2026.[3] De konventionelle svineproducenter har desuden haft god tid til at ansøge om udvidelse af deres staldanlæg, da det midlertidige svinestop blev varslet i regeringsgrundlaget, som blev fremlagt for fire måneder siden.

Det fremgår af en aktindsigt, som Greenpeace har fået hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, at 32 svineproducenter har søgt om at udvide deres konventionelle svineproduktion i perioden fra den 2. juni til udgangen af august 2026.[4] Der er efter Dyrenes Beskyttelses vurdering en risiko for, at sagsbehandlingen af disse ansøgninger fremskyndes for at omgå det tiltænkte svinestop. Er det tilfældet, efterleves formålet med bekendtgørelsen ikke. Ifølge Greenpeace dækker de 32 ansøgninger over 54.700 kvadratmeter produktionsareal, hvilket giver plads til 204.000 slagtegrise og 257.000 smågrise, beregnet ved benyttelse af en opgørelse fra Aarhus Universitet, som viser hvor mange grise der typisk bliver opdrættet per kvadratmeter i danske svinestalde[5] Dyrenes Beskyttelse finder det beklageligt, da der er tale om en betydelig udvidelse af den konventionelle svineproduktion, hvilket er i direkte modstrid med bekendtgørelsens hensigt, som er at *"indføre et midlertidigt stop for nyetableringer samt udvidelser af eksisterende*

[3] Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (2026): Høringsbrev, j.nr. 2026-17289, 25. september 2026.
[4] Politiken, 25. september 2026, *Regeringen tøvede med svinestop. Imens sendte landmænd ansøgninger om at opdrætte flere hundredtusinder ekstra grise*
[5] Politiken, 25. september 2026, *Regeringen tøvede med svinestop. Imens sendte landmænd ansøgninger om at opdrætte flere hundredtusinder ekstra grise*

konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af grisefireparten".[6]

Dyrenes Beskyttelse vil derfor opfordre til, at overgangsreglerne strammes, så ansøgninger om udvidelse, der er indgivet den 23. september 2026 eller senere, afgøres efter de nye regler uanset tidspunktet for kommunens afgørelse.

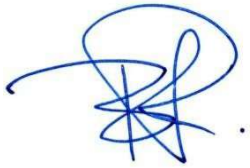
Overgang til stipladsmodellen

Dyrenes Beskyttelse er desuden kritisk over for, at bekendtgørelsen ikke definerer, hvad der forstås ved en udvidelse. I høringsbrevet afgrænses en udvidelse til alene at omfatte en forøgelse af produktionsarealet. Det efterlader mulighed for fortsat at ansøge om overgang fra dyreenhedsmodellen til stipladsmodellen. Efter dyreenhedsmodellen er godkendelsen givet til et bestemt antal dyr på et bestemt areal. Efter stipladsmodellen er godkendelsen derimod givet på baggrund af produktionsarealet og dyrenes vægtinterval, og der er ikke noget loft over antallet af dyr. En overgang til stipladsmodellen betyder derfor, at den enkelte svineproducent kan have flere grise i staldene uden at udvide arealet. Samtidig er det i praksis nær umuligt for dyrevelfærdskontrollen at efterprøve, om der står for mange grise pr. kvadratmeter, da det ville kræve, at hver enkelt gris vejes.

Stemmer i landbruget bekræfter i medierne selv, at svineproducenternes ansøgninger om overgang fra dyreenhedsmodellen til stipladsmodellen har til formål at øge antallet af grise i staldene. Peter Riis Sonne, formand for Bornholms Landbrug & Fødevarer, udtaler således til Politiken, at *"mange avlere har ... villet sikre sig mulighed for at opdrætte lidt flere grise i staldene, inden svinestoppet blev til virkelighed"*.[7] Alene på Bornholm er der i perioden fra den 1. juni til den 29. september 2026 indgivet 13 ansøgninger om overgang til stipladsmodellen.[8]

[6] Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (2026): Høringsbrev, j.nr. 2026-17289, 25. september 2026, s. 1.
[7] Politiken, 25. september 2026, *Regeringen tøvede med svinestop. Imens sendte landmænd ansøgninger om at opdrætte flere hundredtusinder ekstra grise*
[8] Bornholms Regionskommune: Høringer og offentliggørelser, bornholm.dk.

Dyrenes Beskyttelse skal derfor opfordre til, at bekendtgørelsen udvides med et forbud mod at meddele godkendelse til overgang fra dyreenhedsmodellen til stipladsmodellen i den periode, hvor det midlertidige svinestop gælder. En overgang til stipladsmodellen indebærer reelt en udvidelse af den konventionelle svineproduktion og er dermed i strid med formålet med bekendtgørelsen. Flere grise i de eksisterende stalde betyder dårligere dyrevelfærd, mere gylle, større ammoniakudledning og dermed også en større udledning af kvælstof til vores have og fjorde.

Britta Riis
Direktør

F(l)devareforbundet
NNF

Formandssekretariatet
29. september 2026

H(l)ringssvar til Styrelsen for Gr(l)n Arealomlregning og Vandmilj(l) vedr(l)rende rendring af husdyrgodkendelsesbekendtg(l)relsen

F(l)devareforbundet NNF takker for muligheden for at kommentere de foreslaede cendringer af bekendtg(l)relse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Som fagforening for medarbejdere i den danske f(l)devareindustri har vi fokus pa at fastholde arbejdspladserne pa de danske griseslagterier. Vares bemcerkninger tager derfor udgangspunkt i de mulige konsekvenser for slagteriernes ravaregrundlag og beskceftigelse.

Bekendtg(l)relsesudkastet indeb�rer et midlertidigt stop for nyetablering og udvidelse af konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer for produktionen pa baggrund af den kommende grisefirepart.

F(l)devareforbundet NNF deler (l)nsket om at forbedre dyrevelf�rden i den danske griseproduktion. Samtidig er det vigtigt, at omstillingen sker pa en made, der fastholder ravaregrundlaget og arbejdspladserne pa de danske slagterier.

Det fremgar imidlertid ikke af det fremsendte h(l)ringsmateriale, at konsekvenserne for griseproduktionen, slagteriernes ravaregrundlag og beskceftigelsen pa slagterierne er vurderet.

Vi skal derfor opfordre til, at disse konsekvenser bliver belyst, inden bekendtg(l)relsen udstedes.

F(l)devareforbundet NNF tager ikke stilling tilde landbrugsfaglige elementer i bekendtg(l)relsesudkastet eller til behovet for et midlertidigt stop. Vares bemcerkning er alene, at konsekvenserne for slagteriarbejdspladserne b(l)r indga i beslutningsgrundlaget.

Med venlig hilsen

Ole Wehlast
Forbundsformand
F(l)devareforbundet NNF

info@agillix.dk
+45 9624 2424
CVR: 45000370
agillix.dk

Att:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
kvaelstof-klima@sgav.dk
cc: Daniel Relster Skov, daresk@sgav.dk

Aalborg, d. 12. oktober 2026

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (j.nr. 2026-17289)

På baggrund af *Udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 1089 af d. 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug* fremsendes hermed høringssvar - j.nr. 2026-17289.

Generelle bemærkninger
Det foreslåede regelsæt giver anledning til væsentlige betænkeligheder, navnlig for så vidt angår hjemmelsgrundlaget for de foreslåede bestemmelser samt den forvaltningsretlige behandling af verserende sager. Vi ønsker en uddybning af hjemmelsgrundlaget for den fremsatte bekendtgørelsesændring.

Dyrevelfærd
For det første bør det bemærkes, at investeringer i forbedret dyrevelfærd og tilpasning af eksisterende produktioner til nye lovkrav, som fx. fritgående søer, i langt de fleste tilfælde forøger pladsbehov pr. dyr og dermed resulterer i et større produktionsareal, uden at dyreholdets størrelse eller den samlede produktion øges. Med den foreslåede bekendtgørelsesændring vil det ikke være muligt at bibeholde det eksisterende omfang af produktionen, når der foretages sådanne ændringer. Det er derfor problematisk at sådanne ændringer sidestilles med produktionsudvidelser, når formålet alene er at forbedre dyrevelfærden.

Husdyrgodkendelse.dk
I forhold til kommunernes behandling af sager og ansøgers indtastning i ansøgningssystemet på Husdyrgodkendelse.dk bemærkes det, at der i Husdyrgodkendelse.dk ikke findes en betegnelse for dyretypen svarende til ”frilandsgrise, slagtesvin m.v.”. Dette giver anledning til usikkerhed ved ansøgninger samt administration af produktionstypen og bør derfor afklares nærmere. Desuden må begrebet ”flexgruppe” behandles.

Vedr. §2 stk. 2
Det findes betænkeligt, at de foreslåede regler i praksis tillægges virkning for ansøgninger indsendt i perioden før bekendtgørelsens ikrafttræden. Processen omkring forslagets offentliggørelse, og den efterfølgende bekendtgørelse har ikke givet ansøgere mulighed for at tilpasse deres projekter eller ansøgninger til de kommende regler. Ansøgninger indsendt før bekendtgørelsens ikrafttræden bør behandles efter de regler, der var gældende på ansøgningstidspunktet. Der er ikke tale om *ny viden,* der inddrages i sagsbehandlingen, men derimod tale om en lovmæssig ændring.

For ansøgninger indsendt i perioden fra d. 23. september til d. 26. oktober 2026, og hvor der træffes afgørelse inden d. 26. oktober 2026, giver det desuden anledning til betydelig retssikkerhedsmæssig usikkerhed, hvis sager behandles efter ét regelsæt i første instans og efter et andet regelsæt i anden klageinstans. En sådan praksis risikerer at medføre, at afgørelser meddelt efter de gældende regler på afgørelsestidspunktet efterfølgende underkendes ved klagebehandlingen alene som følge af senere regelændringer. Dette giver incitament til, at sager omfattet af overgangsbestemmelserne påklages uden andet formål. På den baggrund er det vores opfattelse, at alle ansøgninger indsendt før bekendtgørelsens ikrafttræden d. 26. oktober 2026 skal behandles efter de nugældende regler gennem hele sagsforløbet, både i første instans, ved en eventuel klagebehandling i anden instans og ved eventuel efterprøvelse ved domstolene.

Afslutningsvis rejses der tvivl om, hvorvidt der er tilstrækkelig hjemmel til at tillægge de nye regler virkning for sager, der er indgivet før bekendtgørelsens ikrafttræden.

Med venlig hilsen

Carl Chr. Pedersen

Bestyrelsesformand

Agillix

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Vesterbrogade 4A, 4. sal
DK 1620 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR 25 52 95 29

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
kvaelstof-klima@sgav.dk
cc: daresk@sgav.dk

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) (J.nr. 2026-17289)

Landbrug & Fødevarer (herefter "L&F) finder det opsigtsvækkende og kritisabelt, at ministeren for Natur og Dyrevelfærd synes at gennemtrumfe en indgribende hasteregulering uden klar lovhjemmel. Efter L&F´s opfattelse er det udtryk for en markant risikovillighed i forhold til mulig underkendelse af hjemmelsgrundlaget ved domstolene.

L&F opfordrer derfor ministeren til at trække forslaget til ændringsbekendtgørelsen tilbage

Ministeren har med tilbagevirkende kraft og kommunikation via medierne foreslået et straks-stop for godkendelse og tilladelse til nyetablering og udvidelse af konventionel griseproduktion uden tydelig hjemmel i husdyrbrugloven[1] (herefter "loven").

Af ministerens pressemeddelelse fra den 23. september 2026 fremgår, at formålet med de foreslåedes ændringer i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug [2] (herefter "bekendtgørelsen") er begrundet i dyrevelfærd, hvilket ikke ligger indenfor de formål, som selve loven værner – nemlig beskyttelse af natur, miljø og landskab.

Den 25. september 2026 sendte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter "SGAV") ændringsforslaget af bekendtgørelsen i høring. Reelt fik ændringerne dog effekt allerede fra tidspunktet for pressemeddelelsen, mens selve bekendtgørelsen træder i kraft den 26. oktober 2026. Bedre bliver forløbet ikke af, at det først i dagspressen blev bekendtgjort, at ministeren peger på lovens § 34 stk. 1 til at indføre stoppet via en ny § 42 a i bekendtgørelsen.

L&F finder det uhørt at lade så indgribende og bebyrdende lovgivning virke med tilbagevirkende kraft til en pressemeddelelse.

Samtidig udfordres grundlæggende principper om lovens forudsigelighed, forbud mod at sætte skøn under regel og tydelig hjemmel ved indgribende tiltag – alle helt grundlæggende forudsætninger for virksomheders investering i Danmark. L&F kan på den baggrund ikke udelukke, at der vil blive rejst erstatningssøgsmål, der kan kompensere for de økonomiske tab som følge af forslaget.

[1] LBK nr. 1065 af 21/08/2025

[2] 1089 af 16/10/2024

Forslaget er endvidere blottet for erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger af dette hasteindgreb. Der er imidlertid allerede skabt betydelig usikkerhed for producenter, følgeindustri, investorer og långivere.

En række eksperter, herunder professorer i jura er på linje med L&F og udtrykker tvivl om hjemlen. Alle disse vurderinger må være kommet ministeren for øre. Det er uforståeligt, hvis regeringen ikke lytter til eksperterne.

L&F vedlægger notat af 6. oktober 2026 fra HFA Law, hvortil der henvises.

Konkrete bemærkninger til høringen

Manglende hjemmel
L&F læser i landsdækkende medier, at ministeren anvender bemyndigelsesbestemmelsen i lovens § 34, stk. 1 som juridisk grundlag for hasteindgrebet. Dette er ikke uddybet nærmere i høringsmaterialet.

Lovens § 34, stk. 1 giver efter sin ordlyd ministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om godkendelser og tilladelser, herunder om kommunernes behandling og vurdering af sager samt om de vilkår, der kan knyttes til sådanne afgørelser. Der er imidlertid en væsentlig forskel på at fastsætte regler for kommunernes sagsbehandling og vurdering af ansøgninger, og på at indføre et så indgribende tiltag som at pålægge kommunerne et generelt forbud mod at meddele godkendelser og tilladelser til nyetableringer og udvidelser til en bestemt produktionsgren.

I den forbindelse bemærkes, at Folketingets Lovsekretariat i notat af 20. december 2006 (REU alm. del, bilag 232) har anført, at jo mere indgribende regler, der fastsættes i en bekendtgørelse, desto sikrere må hjemmelsgrundlaget være, og at bestemmelser af særligt indgribende karakter alene kan udstedes, hvis hjemmelsloven indeholder en udtrykkelig bemyndigelse hertil.

Manglende sammenhæng mellem formålet med bekendtgørelsen og loven
L&F finder det bekymrende, at det midlertidige stop for nyetablering og udvidelse af konventionelle griseproduktioner i den offentlige lancering er begrundet med ønsket om at fremme dyrevelfærd. Ministeren udtalte blandt andet, at Danmark skal have en griseproduktion med markant bedre dyrevelfærd, og at man derfor ikke kan fortsætte med at "bygge mere af det samme".

Ved udnyttelse af en lovbestemt bemyndigelse gælder det almindelige forvaltningsretlige specialitetsprincip, hvorefter en myndighed alene kan anvende en bemyndigelse til at forfølge de formål og hensyn, som den pågældende lov er fastsat til at varetage. Bekendtgørelser udstedt med hjemmel i loven skal således holde sig inden for lovens formål og de hensyn, som loven beskytter.

Loven har ikke til formål at regulere eller fremme dyrevelfærd, at beskytte natur, miljø og landskab, og kommunernes kompetence efter loven vedrører netop disse hensyn. Dyrevelfærd er reguleret efter anden lovgivning og varetages en helt anden myndighed end kommunerne.

Dette understøttes også af lovbemærkningerne, hvor det udtrykkeligt fremgår, at hensyn til dyrevelfærd, veterinære forhold og fødevaresikkerhed fortsat skal varetages efter anden lovgivning (lovbemærkningerne til bestemmelsen om lovens anvendelsesområde i § 2, side 108, 1. spalte, at "*Hensyn til dyrevelfærd, veterinærinteresser, fødevaresikkerhed m.v. vil som hidtil skulle varetages og reguleres efter anden lovgivning.*"). Tilsvarende fremgår det af lovbemærkningerne til § 34, at bemyndigelsen er tiltænkt anvendt til at fastsætte regler inden for lovens formål, herunder med henblik på gennemførelse af EU-retlige og andre internationale forpligtelser på miljøområdet.

Endvidere rejser den foreslåede afgrænsning spørgsmål i forhold til den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning. Hvis begrundelsen for stoppet er miljømæssige hensyn, bør det nærmere begrundes, hvilke hensyn der særligt gør sig gældende for konventionel griseproduktion. Uden en sådan begrundelse kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt der foreligger en saglig og proportional afgrænsning af bekendtgørelsens anvendelsesområde.

Proces og retssikkerhed

L&F finder den valgte proces særdeles problematisk ud fra såvel et retssikkerhedsmæssigt som et forvaltningsretligt perspektiv for kommunernes sagsbehandling.

Det midlertidige stop blev offentliggjort ved pressemeddelelse den 23. september 2026 med angivelse af, at stoppet havde øjeblikkelig virkning. På dette tidspunkt forelå der hverken et offentliggjort bekendtgørelsesudkast, en høring eller en redegørelse for det retlige grundlag. Først senere samme dag offentliggjorde SGAV en FAQ, hvor det blev oplyst, at styrelsen havde til hensigt at foreslå en ændring af bekendtgørelsen. Selve høringsmaterialet blev først offentliggjort to dage senere.

Efter L&F´s opfattelse er det uacceptabelt, at en så indgribende retstilstand for et helt erhverv indføres med virkning fra offentliggørelsen af en politisk udmelding, inden det nødvendige retlige grundlag foreligger. Regulering bør ske ved lov eller (inden for rette bemyndigelse) bekendtgørelse og ikke ved pressemeddelelser eller administrative tilkendegivelser.

Det fremgår samtidig af pressemeddelelsen, FAQ'en og høringsmaterialet, at formålet med det midlertidige stop er at "skabe tid", indtil der er skabt klarhed over de fremtidige rammer for griseproduktionen som følge af firepartsaftalen. Man kan ikke sætte gældende regler ud af kraft eller suspendere disse med den begrundelse, at der på et senere tidspunkt kan blive vedtaget ny lovgivning. Eksisterende regler må som udgangspunkt anvendes, indtil de ændres af den kompetente lovgiver gennem de almindelige lovgivningsmæssige procedurer.

Høringsmaterialet lægger op til, at ansøgninger indsendt fra den 23. september 2026 omfattes af stoppet, mens ansøgninger indsendt før denne dato fortsat behandles efter de hidtil gældende regler. L&F finder, at de beskrevne overgangsregler i praksis har meget begrænset betydning.

Der beskrives endvidere en mulighed for, at ansøgninger indsendt i perioden mellem den 23. september og bekendtgørelsens ikrafttræden kan behandles efter de gældende regler, hvis kommunen når at træffe afgørelse inden ikrafttrædelsestidspunktet. Denne mulighed er dog overvejende teoretisk, idet husdyrgodkendelsesordningens obligatoriske krav til offentlighed og høring indebærer sagsbehandlingstider, som i praksis gør det umuligt at opnå en endelig afgørelse inden for den pågældende periode.

Tilbagevirkende kraft

Af høringsmaterialet fremgår, at bekendtgørelsen skal træde i kraft den 26. oktober 2026, men samtidig tillægges virkning for ansøgninger indgivet fra den 23. september 2026. Der opereres således med en virkningsdato, der fører tilbage til ministerens kommunikation i medierne og mere end en måned før den planlagte ikrafttrædelse af bekendtgørelsen.

Tilbagevirkende kraft for bekendtgørelser kræver udtrykkelig hjemmel[3]. Ordlyden i lovens § 34 giver ikke hjemmel til udstedelse af regler med tilbagevirkende kraft, og der er heller ingen omtale i forarbejderne af mulighed for tilbagevirkende kraft. L&Fs vurdering er derfor, at der ikke er hjemmel hertil.

Efter almindelige forvaltningsretlige principper og Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter kræver bebyrdende regler med tilbagevirkende kraft udtrykkelig lovhjemmel.

Stærkt bekymrende konsekvenser for anden miljøregulering

L&F finder, at den fortolkning af lovens bemyndigelsesbestemmelse, som lægges til grund for den foreslåede ændringsbekendtgørelse, giver anledning til betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder for andre retsområder f.eks. bemyndigelsesbestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 2.

Hvis den foreslåede fortolkning af lovens § 34, stk. 1, lægges til grund, kan det få betydning langt ud over husdyrreguleringen. En tilsvarende forståelse af eksempelvis miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 2, kan indebære, at en minister ved bekendtgørelse kan indføre generelle stop for bestemte ændringer i visse typer af virksomheder omfattet af miljøbeskyttelsesloven.

Dette kan vanskeligt forenes med almindelige forvaltningsretlige principper og de krav til klar hjemmel, der gælder ved indgribende regulering. Dette vil samtidig skabe betydelig usikkerhed om retsstillingen for virksomheder og myndigheder på tværs af miljølovgivningen, idet den vil åbne mulighed for, at adgangen til at få afgjort ansøgninger efter gældende lovgivning kan begrænses eller suspenderes administrativt uden udtrykkelig lovhjemmel.

Efter L&Fs opfattelse understreger dette yderligere behovet for en klar og utvetydig hjemmel, hvis der ønskes indført et generelt stop for behandling eller meddelelse af godkendelser til bestemte produktionsformer.

[3] Ifølge Justitsministeriets vejledning om administrative forskrifter kræver bebyrdende regler med tilbagevirkende kraft udtrykkelig hjemmel (se punkt 2.8.4): "*Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at hvis der er tale om bebyrdende regler, vil det i almindelighed kræve udtrykkelig hjemmel, hvis reglerne skal tillægges tilbagevirkende kraft.*"

Erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering mangler

L&F bemærker, at høringsmaterialet ikke indeholder en erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering af bekendtgørelsen. Dette er problematisk, idet Erhvervsministeriets vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger fastslår, at fagministerier skal udarbejde en erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering inden offentlig høring af ny regulering. Vurderingen skal kvantificere alle væsentlige direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser samt eventuelle BNP-effekter, både positive og negative, når disse overstiger de fastsatte bagatelgrænser, og konsekvensvurderingen skal indgå som en del af høringsmaterialet. Kravet gælder både lovforslag og udkast til bekendtgørelser.

Efter L&Fs vurdering vil det foreslåede midlertidige stop medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for de berørte virksomheder, herunder tabte investeringsmuligheder, forsinkede projekter og øget usikkerhed om fremtidige rammevilkår.

Konsekvenserne vurderes at overstige de gældende bagatelgrænser, og der burde derfor have været udarbejdet en egentlig erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering som en del af høringsgrundlaget. Fraværet heraf indebærer efter vores opfattelse, at høringsgrundlaget er mangelfuldt, og at beslutningstagerne ikke har et tilstrækkeligt oplyst grundlag for at vurdere de samlede konsekvenser af forslaget.

Erstatningsansvar

Som anført i dette høringssvar er det L&Fs vurdering, at der ikke findes tilstrækkelig hjemmel til et så indgribende skridt.

Hvis bekendtgørelsesændringen gennemføres, må der påregnes en række sagsanlæg om erstatningsansvar for økonomiske tab som følge af reguleringen. Det pludselige byggestop vil medføre tabt omsætning og vil, foruden de berørte konventionelle primærproducenter, ramme følgeindustrien hårdt.

L&F opfordrer til, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser beregnes bredt, herunder også med mulig ekspropriationsretlig vinkel. Intensiteten ved et fuld stop med den pludselighed, som der lægges op til, vil juridisk kunne kvalificere til ekspropriationslignende tilfælde, som set i forbindelse med minknedlukningen.

L&F står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelse af ovenstående.

Med venlig hilsen

Anette Christiansen
Afdelingsleder, Miljøchef

Charlotte Bigum Lynæs
Juridisk direktør

9. oktober 2026

Til: **Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø**

Sendt til: kvaelstof-klima@sgav.dk, c.c. til Daniel Relster Skov, daresk@sgav.dk

Journalnr. 2026-17289.

Høringssvar vedrørende: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Dansk Agroindustri skal på vegne af vores medlemmer – herunder staldbyggere, teknologiproducenter og underleverandører til det danske landbrug – afgive følgende høringssvar. Vi må på det kraftigste **protestere mod den foreslåede bekendtgørelse**. Et pludseligt og reelt byggestop for konventionelle svinebrug er et drastisk og ødelæggende indgreb, der trækker tæppet væk under en branche i fødevareklyngen, som beskæftiger 10.000 medarbejdere. Vores medlemmer står over for akutte økonomiske tab, tabte arbejdspladser og et fuldstændigt stop for grøn innovation.

Vi ønsker at fremhæve følgende kritiske punkter:

1. Katastrofale økonomiske konsekvenser for agroindustrien

Vores medlemmer lever af at udvikle, levere og opføre fremtidens staldanlæg og staldteknologi. Et byggestof lammer øjeblikkeligt ordrebøgerne. Mange virksomheder har langsigtede ordrer i pipeline, som nu bliver annulleret eller sat i bero på grund af skæringsdatoen den 23. september

2026. Dette vil uundgåeligt føre til **fyringer, tabt omsætning og i værste fald konkurser** i de danske landdistrikter, hvor vores medlemmer er vitale arbejdspladser.

2. Innovationen og den grønne omstilling bremses

Det er en fatal tanketorsk at tro, at et byggestop gavner dyrevelfærd eller miljø. Det forholder sig stik modsat. Det er netop ved nybyggeri og moderniseringer, at landmændene investerer i den nyeste miljøteknologi, bedre ventilation, mere gulvareal og avancerede løsninger, der reducerer lugt og ammoniak og øger dyrevelfærden. Ved at fastfryse den eksisterende bygningsmasse **bremser ministeriet den grønne omstilling** og fastholder produktionen i ældre staldsystemer, som er 20-25 år gamle.

3. Total mangel på forudsigelighed og brud på god lovgivningsskik

At indføre en skæringsdato med tilbagevirkende kraft (ansøgninger fra 23. september 2026) forringer retssikkerheden fundamentalt. Erhvervslivet kan ikke agere i et land, hvor rammevilkår ændres fra den ene dag til den anden uden varsel eller reelle overgangsordninger. En såkaldt "solnedgangsklausul" på et år er ingen trøst; skaden på investeringslysten og tilliden til det danske reguleringssystem er allerede sket og vil række mange år ind i fremtiden.

4. Markedet kan ikke opsuge økologisk- og frilandsproduktion

Bekendtgørelsens undtagelse for økologi og frilandsproduktion er reelt værdiløs for agroindustrien på kort og mellemlangt sigt. Markedet og forbrugerefterspørgslen efter disse nicher er mættet. Ministeriet tvinger reelt en hel branche ud i et investeringsvakuum, da markedet ikke kan bære en storstilet omlægning.

Manglende erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

Det fremgår af Erhvervsstyrelsens hjemmeside, at der for bekendtgørelser skal der laves en konsekvensvurdering, hvis de er væsentlige. Med væsentlige konsekvenser forstås enten administrative konsekvenser over 4 mio. kr. eller øvrige efterlevelseskonsekvenser over 10 mio. kr. på samfundsniveau. Vi har 24 medlemmer som er direkte ramt af byggestoppet. De har en

omsætning på 1,2 mia. kroner alene på det danske marked. De har netop svaret os i en spørgeskemaundersøgelse at 88% af den har et stort fald i omsætningen lige nu og dermed er de økonomiske konsekvenser af en størrelse, der overstiger 10 mio. Kroner - vi er langt over ½ mia. kroner. Derfor er vi uforstående over der ikke er lavet konsekvensvurderinger.

Konklusion og henstilling

Dansk Agroindustri opfordrer minister for natur og dyrevelfærd, Christian Rabjerg Madsen, til **øjeblikkeligt at trække bekendtgørelsen tilbage**.
Hvis ministeriet ønsker at ændre dyrevelfærden i dansk svineproduktion, skal det ske gennem brede, langsigtede politiske aftaler og positive incitamenter – ikke igennem forhastede, administrative dekreter, der koster arbejdspladser og kvæler dansk eksport og innovation.

Vi håber naturligvis, at ministeriet vil tage vores input til efterretning. Kontakt gerne DAI for nærmere dialog om emnet og udfordringerne. Vi bidrager ligeledes gerne med konstruktive løsningsforslag.

Venlig hilsen

Claus Hermansen
Direktør
Dansk Agroindustri & Agromek

M +45 4042 5947 | E clhe@lf.dk

Dansk Agroindustri (DAI)
Axelborg, Vesterbrogade 4A, 4. sal · DK-1620 København V
danskagroindustri.dk

DAI er en brancheforening, der arbejder for vidensdeling og synliggørelse af branchens samfundsmæssige betydning, og som bidrager til at optimere de 92 medlemmers forretning. DAI er medlem af Landbrug & Fødevarer (L&F), der er en erhvervsorganisation for landbruget, fødevare- og agroindustrien. Med en eksport på 203 milliarder kroner årligt og med 183.000 beskæftigede repræsenterer fødevareklyngen et af Danmarks vigtigste eksporterhverv. DAI og L&F arrangerer Agromek, der er Nordeuropas største samlede landbrugsmesse for løsninger til fremtidens landbrug og relaterede erhverv.

Den 8. oktober 2026

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Att. kvaelstof-klima@sgav.dk, cc. daresk@sgav.dk

Deres j.nr. 2026-17289.

Den Danske Dyrlægeforenings høringssvar til høring om udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

DDD takker for muligheden for at afgive høringssvar til høring om udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), j.nr. 2026-17289, og har følgende kommentar.

Byggeri til forbedring af dyrevelfærden bør kunne finde sted
DDD støtter en fortsat udvikling mod højere dyrevelfærdsstandarder. DDD mener derfor, at der bør være mulighed for byggeri - såvel udvidelser som egentligt nybyggeri - når formålet er at forbedre dyrevelfærden. DDD finder det rimeligt, at en sådan adgang betinges af, at antallet af dyreenheder på bedriften ikke øges. Det vil samtidig indebære, at nybyggeri forudsætter, at en tilsvarende del af den eksisterende, ældre staldkapacitet udfases.

Med venlig hilsen
Den Danske Dyrlægeforening

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
kvaelstof-klima@sgav.dk (kopi: daresk@sgav.dk)
J.nr. 2026-17289

30. september 2026

Høringssvar vedr. udkast til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (midlertidigt svinestop)

Indledning

Landsforeningen mod Svinefabrikker takker for muligheden for at afgive høringssvar over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), jf. høringsbrev af 25. september 2026.

Vi støtter et midlertidigt stop for etablering og udvidelse af konventionel svineproduktion. Men udkastet rummer to huller, som efter vores vurdering kan undergrave stoppets formål: at der ikke sker yderligere udvidelse af produktionen, "indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af grisefireparten" (høringsbrevet, s. 1).

De to huller er:

1. Overgangsreglen i udkastets § 2, som gør det afgørende, *hvornår kommunen træffer afgørelse*, og ikke hvornår der er søgt.
2. Afgrænsningen af "udvidelse" i det nye § 42 a, som lader ansøgninger om overgang til arealbaseret godkendelse (stipladsmodel) gå fri, selv om de giver plads til flere svin.

1. Overgangsreglen: Hurtig sagsbehandling må ikke kunne omgå stoppet (§ 2, stk. 1 og 2)

Efter udkastets § 2, stk. 1, træder bekendtgørelsen først i kraft den 26. oktober 2026. Efter § 2, stk. 2, finder den anvendelse på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026. Men høringsbrevet (s. 1) oplyser samtidig, at ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026, "men som kommunen afgør inden 26. oktober 2026, ligeledes skal afgøres efter reglerne i den nugældende bekendtgørelse, hvor der kan meddeles tilladelse eller godkendelse".

Det betyder i praksis, at en ansøger, der indsender en ansøgning nu og får presset sagsbehandlingen igennem inden den 26. oktober, kan slippe uden om de nye regler. Udfaldet afhænger altså af, hvor hurtigt den enkelte kommune sagsbehandler, og ikke af, hvornår der er søgt. Det er vi stærkt kritiske over for, fordi:

- Det skaber et kapløb og et pres på kommunerne for at nå at meddele godkendelser i de sidste uger før ikrafttrædelsen.
- Det giver forskelsbehandling af ansøgere alene afhængigt af den enkelte kommunes sagsbehandlingstid.

- Der er allerede gået næsten fire måneder fra regeringsgrundlaget til høringen. Ifølge en aktindsigt, som Greenpeace har fået i styrelsen, søgte 58 avlere i perioden 2. juni til udgangen af august om udvidelse, svarende til 56.500 m² staldareal (Politiken, 25. september 2026). Et yderligere vindue på en måned forstærker problemet.
- Vi oplever, at en del af de ansøgninger, naboer videresender til os, bærer præg af hastværk og er behæftet med fejl. Hurtig sagsbehandling under tidspres øger risikoen for, at fejl ikke opdages.

Dertil kommer en uklarhed i selve udkastet. Efter § 2, stk. 2, 2. pkt., finder bekendtgørelsen også anvendelse på klager over afgørelser truffet på grundlag af ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026. Det kan læses sådan, at en godkendelse meddelt før den 26. oktober efter de gamle regler skal efterprøves efter § 42 a, hvis den påklages. Det står i modstrid med høringsbrevets beskrivelse og skaber retsusikkerhed for både ansøgere, kommuner og naboer.

Vi foreslår:

- At ikrafttrædelsesdatoen i § 2, stk. 1, fremrykkes, så bekendtgørelsen træder i kraft hurtigst muligt efter høringsfristens udløb den 14. oktober 2026.
- At det fremgår klart af bekendtgørelsen, at *alle* ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026 skal behandles efter § 42 a, uanset hvornår kommunen træffer afgørelse.
- At styrelsen straks orienterer kommunerne om, at godkendelser meddelt før ikrafttrædelsen på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026 kan blive påklaget og efterprøvet efter de nye regler, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt.
- At forholdet mellem § 2, stk. 2, 2. pkt., og høringsbrevets beskrivelse afklares, så der ikke er tvivl om retstilstanden.

2. Ændring eller udvidelse: Overgang til stipladsmodel skal være omfattet (§ 42 a)

Det nye § 42 a, jf. udkastets § 1, nr. 1, forbyder kommunalbestyrelsen at meddele godkendelse eller tilladelse til "etablering eller udvidelse" af husdyrbrug med svineproduktion, jf. §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugloven. Selve bekendtgørelsen definerer ikke, hvad en udvidelse er.

Afgrænsningen fremgår alene af høringsbrevet (s. 2), hvorefter der skal "skelnes tydeligt mellem udvidelse og ændring". Ændringer, der ikke er bagatelagtige, og ændringer, som ikke medfører en udvidelse af produktionsarealet, skal fortsat kunne godkendes og tillades. Udvidelse forstås dermed alene som en forøgelse af produktionsarealet.

Det efterlader et væsentligt hul. Ældre godkendelser er meddelt til et bestemt antal dyr, mens nye godkendelser gives på staldarealet. En ny arealbaseret godkendelse af en eksisterende stald (overgang til stipladsmodellen) kan derfor give mulighed for flere svin i den samme stald, uden at produktionsarealet udvides. Sådanne ansøgninger er efter udkastet ikke omfattet af stoppet.

At det er et reelt problem, bekræftes af erhvervet selv. Formanden for Bornholms Landbrug & Fødevarer, Peter Riis Sonne, vurderer ifølge Politiken den 25. september 2026, at en del af ansøgningerne skyldes, at

svineavlerne vil sikre sig mere fleksibilitet med nye godkendelser af eksisterende stalde: "Mange avlere har ... villet sikre sig mulighed for at opdrætte lidt flere grise i staldene, inden svinestoppet blev til virkelighed." Alene på Bornholm har der i perioden 1. juni til 29. september 2026 været 13 ansøgninger om overgang til stipladsmodellen[1].

Flere svin i de samme stalde betyder mere gylle, flere ammoniakudledninger og mere kvælstof til vandmiljøet. Det er i realiteten en udvidelse af produktionen, og det er i strid med formålet om et midlertidigt stop for "udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion" (høringsbrevet, s. 1).

Vi foreslår:

- At § 42 a udvides, så forbuddet også omfatter ansøgninger om overgang til arealbaseret godkendelse (stipladsmodellen) af eksisterende stalde.
- At begrebet "udvidelse" defineres i selve bekendtgørelsen og ikke kun i høringsbrevet, så det også omfatter enhver ændring, der giver mulighed for et større antal dyr eller en større produktion end den hidtil godkendte, også selv om produktionsarealet ikke øges.
- At ændringer, der fortsat kan godkendes (fx ny miljøteknologi eller genopførelse af stald for at efterleve krav om friegående søer), betinges af, at antallet af dyr ikke øges i forhold til den eksisterende godkendelse.

Sammenfatning

Landsforeningen mod Svinefabrikker opfordrer til, at bekendtgørelsen strammes på to punkter, før den udstedes:

1. **Overgangsreglen (§ 2):** Alle ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026 skal behandles efter de nye regler, uanset hvornår kommunen træffer afgørelse, og ikrafttrædelsen bør fremrykkes.
2. **Udvidelsesbegrebet (§ 42 a):** Stoppet skal også omfatte overgang til stipladsmodellen og andre ændringer, der giver plads til flere dyr, og begrebet "udvidelse" skal defineres i selve bekendtgørelsen.

Uden disse ændringer risikerer det midlertidige stop at blive en periode, hvor produktionskapaciteten i konventionelle svinestalde fortsat øges, før grisefireparten har fastlagt de fremtidige rammer.

Med venlig hilsen

Helene Meden Hansen
Formand, Landsforeningen mod Svinefabrikker

[1] Høringsportal Bornholms Regionskommune

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

Skødstrupbakken 64
DK-8541 Skødstrup

Tel.: +45 6141 5441

eMail: henning@organe.dk
Web: www.organe.dk

Bank: Jyske Bank
Konto. Nr.: 5074 0001404904
IBAN: DK 2550740001404904
SWIFT: JYBADKKK
Moms / EORI no.: DK 3742 2541

29. september 2026

Høringssvar vedrørende ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK. 1089 af 16. oktober 2024) – jeres j.nr. 2026-17289

Organe Institute (ORGANE) er et privat, ikke-profitskabende forskningsinstitut der arbejder for almenvellets interesser og væsentligst er finansieret af offentlige midler. ORGANE har generel ekspertise i EU politikker vedrørende fødevaresektoren, med særlig fokus på emner relateret til landbrugets miljøforhold. ORGANE deltager p.t. i fx Østersøprojektet CiNURGi samt det Interreg Baltic finansierede CirCan platformsprojekt.

Idet jeg på vegne af ORGANE takker for fremsendelse af høringsmaterialet skal jeg hermed fremkomme med følgende bemærkninger:

Ministeriet bør aflyse den forslåede ændring, først og fremmest fordi den er ulovlig jf. EU-ret:

Den foreslåede ændring i Bekendtgørelsen (BEK. 1089 af 16. oktober 2024) er en klar krænkelse af EU-ret, idet Bekendtgørelsen gennemfører EU-direktiv 2024/1785 om Industrielle Emissioner, hvilket Danmark som bekendt er forpligtet til. Danmark kan derfor ikke beslutte at annullere hele eller dele af dette Direktiv i kortere eller længere tid uden at det forårsager en EU retssag jf. gængse procedurer, som ultimativt resulterer i betydelige dagbøder indtil sagen er bragt i orden. Danmark skal til stadighed opretholde regler og administration for miljøgodkendelse af husdyrbrug, der som minimum følger de bestemmelser der er fastsat i Direktivet.

ORGANE må desuden forundres over den påståede sammenhæng til Regeringsgrundlaget og ønsket om at etablere en "grisefirpart". Omtalen af planerne om en "firepartsaftale om fremtidens griseproduktion" præsenteres i Regeringsgrundlaget aldeles uden sammenhæng til de forhold som Bekendtgørelsen regulerer, hvilket generelt er forurening, inkl. emissioner fra staldanlæg, med ammoniakemissioner som et helt væsentligt element.

Ændringsforslagets manglende sammenhæng med Regeringsgrundlaget er dog ganske uden betydning for nævnte krænkelse af EU-ret, men er udtryk for en helt manglende fremlæggelse af en saglig begrundelse for den foreslåede ændring i Bekendtgørelsen.

Tidsplanen er uhensigtsmæssig i denne sammenhæng og ikke retfærdig overfor sektoren, der følger gældende lovgivning, som er etableret gennem årtier. ORGANE bemærker desuden at der ikke foreligger estimater af de formodentligt betydelige samfundsøkonomiske implikationer af at gennemføre ændringerne, hvilket gør det umuligt at forholde sig nøgternt til forslaget. ORGANE gør opmærksom på at en konventionel, rimelig og normal procedure i en retsstat og et demokratisk samfund vil være at aftale en tidsplan for gennemførelse som en integreret del af de tiltag som en "grisefirpart" til sin tid måtte beslutte.

ORGANE bemærker desuden at denne høring afviger fra normal praksis på en række områder:

1. Der henvises til Bekendtgørelse 1089 af 16. oktober 2024, hvilket er forvirrende, idet Ministeriet tidligere, dvs. den 21. maj 2026, har udsendt andre ændringsforslag til denne Bekendtgørelse i høring og oplyst en forventet ikrafttrædelse 1. september 2026, hvilket altså ikke er sket. Og, godt for det, for ORGANE ser det stærkt problematisk at gennemføre de da foreslåede ændringer, specielt en genindførelse af den anakronistiske storkreaturenhed, som ikke har nogen sammenhæng med husdyrbrugs miljøpåvirkning. Imidlertid forvirrer det at en igangværende høring ikke er afsluttet inden en ny iværksættes, og dette burde være omtalt og begrundet i Høringsbrevet, og det burde være oplyst om de da foreslåede ændringer også forudses at træde i kraft samtidig med de nye forslåede ændringer.
2. Ligeledes kunne man for en ordens skyld have omtalt i Høringsbrevet at EU Kommissionen har iværksat en retslig procedure overfor Danmark for manglende gennemførelse af ændringer til Direktivet om Industrielle Emissioner, der skulle have været på plads i dansk lovgivning senest 1. juli 2026.
3. Der er ingen henvisning til Høringsportalen og den udsendte email har ikke den høringsliste vedhæftet, som der ellers henvises til.

Disse forhold afspejler en forvaltning der vækker bekymring og forundring.

Med venlig hilsen,

Henning Lyngsø FOGED

ORGANE

Dansk Industri

14. oktober 2026
KIH

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og
Vandmiljø
Journal nr.: 2026-17289

Att.: kvaelstof-klima@sgav.dk &
daresk@sgav.dk

Dansk Industris høringssvar til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

DI anerkender regeringens ønske om at fremme dyrevelfærd og en forbedring af miljøaftrykket af dyreproduktionen i Danmark. Det er samtidig vigtigt, at virksomheder skal kunne indrette sig efter stabile og forudsigelige rammevilkår, når de foretager investeringer og træffer langsigtede forretningsmæssige dispositioner.

Bemyndigelse
DI forstår at bekendtgørelsen er udstedt i henholdt til bemyndigelsesbestemmelsen i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 34. Det er DIs opfattelse, at sådanne bemyndigelser generelt er en nødvendig del af lovgivningsprocessen, navnlig med henblik på praktisk og teknisk detailregulering, men de bør have et klart mandat og tydelige grænser. Hvis brede bemyndigelser anvendes til at gennemføre meget indgribende materielle begrænsninger, som virksomhederne ikke med rimelighed har kunnet forudse ud fra loven, skaber det en generel retssikkerhedsmæssig bekymring og usikkerhed om grundlaget for virksomhedernes investeringer. Vidtgående indgreb skal derfor gennemføres på et klart, sagligt og proportionalt grundlag og med behørig respekt for virksomhedernes retssikkerhed, berettigede forventninger og allerede foretagne dispositioner.

Konkrete bemærkninger
Udkast til ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug blev sendt i høring den 25. september 2026 og foreslås at træde i kraft den 26. oktober 2026, men skal finde anvendelse på ansøgninger indgivet allerede fra og med den 23. september 2026. Reguleringen tillægges dermed virkning for ansøgninger indgivet før både offentliggørelsen af høringen og ikrafttrædelsen. Det skaber en væsentlig mangel på forudsigelighed for virksomheder og følgeerhverv, som har disponeret i tillid til de gældende regler.

DI finder, at den foreslåede skæringsregel rejser retssikkerhedsmæssige spørgsmål. Efter høringsbrevet vil ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026, som først afgøres af kommunalbestyrelsen efter den 26. oktober 2026, skulle behandles efter reglerne om det midlertidige stop, og kommunen vil derfor skulle meddele afslag på ansøgningen. Ansøgerens retsstilling kommer dermed i vidt omfang til at afhænge af kommunens sagsbehandlingstid og ikke alene af, hvornår ansøgningen er indgivet, eller hvilke dispositioner virksomheden har foretaget i

H. C. Andersens Boulevard 18
1553 København V
Danmark

(+45) 3377 3377
di@di.dk
di.dk

CVR-nr.: 16077593

tillid til de gældende regler.

Det kan have den konsekvens, at to i øvrigt identiske ansøgninger indgivet på samme tidspunkt kan få forskelligt udfald alene som følge af forskelle i kommunernes sagsbehandlingstid. Efter DI's opfattelse giver en sådan ordning anledning til betænkeligheder i forhold til grundlæggende hensyn om forudsigelighed, ligebehandling og beskyttelse af berettigede forventninger.

Hertil kommer, at høringsbrevet lægger til grund, at de pågældende ansøgninger skal afslås. Denne retsvirkning ses imidlertid ikke klart at følge af den fremsendte ændringsbekendtgørelses ordlyd, som efter sin ordlyd alene regulerer, hvornår tilladelse eller godkendelse kan meddeles. Efter DI's opfattelse bør en så væsentlig retsvirkning som pligt til at afslå allerede indgivne ansøgninger fremgå klart af den bindende regulering og ikke alene af ministeriets beskrivelse i høringsmaterialet.

DI opfordrer derfor ministeriet til at redegøre nærmere for den valgte skæringsregel og præcisere de retlige konsekvenser for verserende ansøgninger, herunder det retlige grundlag for, at sådanne ansøgninger skal afslås. Endvidere bør ministeriet redegøre for, hvordan ordningen vurderes forenelig med hensynet til forudsigelighed, ligebehandling og almindelige retssikkerhedshensyn.

Lovhjemmel og reguleringsform
Der er tale om et vidtgående lovmæssigt indgreb, idet virksomheder i en periode afskæres fra at opnå tilladelse eller godkendelse til etableringer og udvidelser af konventionel svineproduktion, som efter de hidtil gældende regler ville kunne gennemføres.

DI efterlyser derfor en klar redegørelse for, hvilken lovbestemt bemyndigelse ministeriet støtter sig på, og hvorfor denne bemyndigelse vurderes at give adgang til ved bekendtgørelse at gennemføre et så generelt og vidtgående stop for godkendelse og tilladelse til etablering eller udvidelse af konventionel svineproduktion. Dette gælder ikke mindst, når reguleringen samtidig foreslås tillagt virkning for ansøgninger indgivet før bekendtgørelsens ikrafttræden. Kombinationen af indgrebets karakter, den valgte reguleringsform og den tidsmæssige virkning skærper efter DI's opfattelse kravene til et klart hjemmelsgrundlag.

Tab og manglende konsekvensvurdering
Hvis de ovenfor anførte krav til skæringsdato, overgangsordning og beskyttelse af allerede foretagne dispositioner ikke efterleves, er der en reel risiko for unødige økonomiske tab hos både ansøgere og følgeerhverv. Det kan blandt andet være udgifter til projektering og rådgivning, forgæves afholdte investeringer, indkøb og kontraktuelle forpligtelser samt mistet omsætning på allerede planlagte projekter.

Høringsmaterialet forholder sig ikke tilstrækkeligt til disse tab eller til, hvordan de skal håndteres. Der udestår således en konkret vurdering af indgrebets økonomiske konsekvenser, herunder for følgeerhvervene, og stilling til håndteringen af dokumenterede tab.

Med venlig hilsen

Kim Haggren
Vicedirektør, DI

Att. Daniel Relster Skov
Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

9. oktober 2026

Vedr. høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen).

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø dateret d. 25. september 2026 vedr. høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) (J.nr. 2026–17289).

Det Dyreetiske Råd har bemærket, at der i den offentlige debat er rejst tvivl om hjemmelsgrundlaget for forslaget i denne høring. Rådet forholder sig i høringssvaret ikke til denne tvivl, men har følgende bemærkninger til indholdet i forslaget.

Det Dyreetiske Råd offentliggjorde i 2025 en udtalelse om svineproduktion[1]. Rådet anbefalede her, at der nu, og med hurtigst mulig effekt, stilles krav om, at produktionen skal udvikles i en retning, hvor der kommer en – set fra dyrenes side – bedre balance imellem hensyn til dyrenes velfærd og hensyn til produktionsforhold og økonomi. Det Dyreetiske Råd har med udtalelsen ønsket at bidrage til en evaluering og nytænkning af svineproduktionen.

Det Dyreetiske Råd hilser på den baggrund som udgangspunkt velkomment, at der nu lægges op til, at evt. udvidelser af den konventionelle produktion venter, til der er truffet beslutninger om, hvordan fremtidens svineproduktion skal se ud. På den måde begrænses muligheden for, at forbedringer af produktionsforholdene senere forsinkes af overgangsordninger for dem, der ellers ville have haft mulighed for at bygge på de eksisterende vilkår, mens der arbejdes på at sætte rammerne for fremtidens svineproduktion.

Det Dyreetiske Råd tilslutter sig samtidig, at der fortsat er mulighed for ændringer i retning af bedre dyrevelfærdsmæssige forhold, så man fx kan omlægge til løse søer i farestalden. Det fremgår således af høringsbrevet, at implementering af lovkravet om løse søer muliggøres ved, at det fortsat skal være tilladt at nedrive en eksisterende stald efterfulgt af opførelse af ny stald, så længe det samlede produktionsareal ikke øges. Rådet sætter dog spørgsmålstegn ved, om dette reelt er muligt, da de nye farestier kræver mere plads pr. so (og dermed også et større areal ved opstaldning af samme antal dyr). Det er desuden uklart, hvor søerne skal opholde sig, mens den nye stald bygges, hvis ikke de må opstaldes i den

[1] Det Dyreetiske Råd: Udtalelse om svineproduktion (2025).

eksisterende stald. Rådet peger derfor på risikoen for, at forslaget i praksis kan forsinke mulighederne for at etablere hold af løse søer. Det Dyreetiske Råd finder, at en sådan forsinkelse kan have uønskede dyrevelfærdsmæssige konsekvenser, og Rådet opfordrer derfor til, at der ses nærmere på håndtering af dette potentielle dilemma.

Det Dyreetiske Råd har bemærket, at regeringen ved lanceringen af grisefireparten d. 30. september har fremlagt en klar tidsplan for arbejdet med fremtidens svineproduktion. Rådet kan støtte, at der hurtigst muligt kommer en afklaring.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Sekretariatsleder

Finans Danmarks høringssvar om midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af konventionel griseproduktion

FINANS DANMARK

Høringssvar

13. oktober 2026

Dok. nr.: FIDA-1223305890-688546-v1

Kontakt Frederik Dam Hansen

Finans Danmark støtter intentionen om at skabe grundlag for en fremtidig griseproduktion med bedre dyrevelfærd og en fortsat grøn omstilling af landbruget samt det forestående arbejde i grisefireparten. Samtidig er det afgørende, at nye krav ikke medfører uforudsigelige eller uforholdsmæssige økonomiske byrder, som svækker erhvervets finansielle bæredygtighed. Landbruget skal fortsat være konkurrencedygtigt og have adgang til finansiering af nødvendige investeringer, der bidrager til omstillingen. Den foreslåede ændring bidrager ikke til dette, tværtimod.

Det foreslåede midlertidige stop for nyetableringer og udvidelser af konventionel griseproduktion vil begrænse investerings- og udviklingsmulighederne i en kapitalintensiv sektor, hvor stabile og forudsigelige rammevilkår er afgørende. Det kan hæmme konkurrenceevnen i sektoren, især internationalt. Usikkerhed om de fremtidige produktionsmuligheder kan påvirke bedrifternes forventede indtjening, værdien af produktionsanlæggene og dermed grundlaget for både eksisterende og fremtidig finansiering. Ændringer i kravene til produktion og anlæg bør derfor gennemføres på et klart og gennemskueligt grundlag og med blik for konsekvenserne for eksisterende og planlagte investeringer.

Det er samtidig væsentligt, at landbrugere, der har disponeret og planlagt investeringer på grundlag af de gældende regler, får rimelige muligheder for at gennemføre eller tilpasse investeringerne. Forslaget indebærer, at reglerne som udgangspunkt finder anvendelse på ansøgninger indgivet fra og med den 23. september 2026, selv om bekendtgørelsen først foreslås at træde i kraft den 26. oktober 2026. Det skaber usikkerhed om vilkårene for allerede foretagne dispositioner og planlagte investeringer.

Finans Danmark noterer sig, at en række ændringer af eksisterende anlæg fortsat kan gennemføres, når produktionsarealet ikke øges, herunder investeringer i ny miljøteknologi og nye stalde. Reguleringen bør imidlertid ikke utilsigtet begrænse investeringer, der understøtter bedre dyrevelfærd og grøn omstilling. Bedre dyrevelfærd vil i de fleste tilfælde kræve mere plads pr. dyr. Hvis produktionsarealet ikke kan øges, kan sådanne investeringer derfor medføre lavere produktion og dermed svække investeringens økonomiske grundlag. Det kan gøre det vanskeligere at finansiere netop de investeringer, som skal understøtte den grønne omstilling af griseproduktionen og forbedre dyrevelfærden.

Finans Danmark anerkender, at stoppet foreslås som en midlertidig løsning, indtil arbejdet i grisefireparten har skabt klarhed over de fremtidige rammer. Det er afgørende, at stoppet ophæves, så snart denne klarhed foreligger.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
kvaelstof-klima@sgav.dk
daresk@sgav.dk
j.nr. 2026-17289
9. oktober 2026

Høringssvar over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) med foreslået ikrafttrædelse den 26. oktober 2026.

Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med vores klima fagudvalg.

Ændringsbekendtgørelsen indfører et stop for nyetableringer samt udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion frem til den 26. oktober 2027, medmindre andet bestemmes inden denne dato. Kommunerne vil derfor ikke i en periode kunne meddele godkendelse eller tilladelse til etablering eller udvidelse med husdyrbrug med griseproduktion, medmindre der er tale om økologisk produktion eller frilandsproduktion, jf. ændringsbekendtgørelsens § 1, nr. 1.

Danske Advokater mener,

- At der foreligger en begrundet tvivl, om ministeren har lovhjemmel til at indføre et midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af eksisterende husdyrbrug med konventionel griseproduktion,
- At der foreligger en begrundet tvivl, om husdyrbrugloven i det hele taget kan anvendes som hjemmel til at udstede regler, der forfølger dyrevelfærdsmæssige hensyn.

Danske Advokater opfordrer til, at ændringsbekendtgørelsen ikke gennemføres, før denne tvivl er afklaret. Da der er tale om en for erhvervet indgribende bekendtgørelse, skal lovhjemlen være klar og utvetydig.

Hjemmel til det midlertidige stop

Danske Advokater har noteret sig, at flere juridiske eksperter i den skrevne presse har udtalt sig skeptisk om, hvorvidt ændringsbekendtgørelsen har hjemmel i lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. (husdyrbrugloven), som husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i.

Danske Advokater tilslutter sig bekymringen om manglende lovhjemmel.

Det følger beklageligvis hverken af høringsbrevet eller af udkastet til ændringsbekendtgørelse, hvilken lovbestemmelse ændringsbekendtgørelsen forventes udstedt med hjemmel i. Det er dog ikke sandsynligt, at det er husdyrbruglovens § 34, stk. 1, der påtænkes anvendt som hjemmel for ændringsbekendtgørelsen.

Husdyrbruglovens § 34, stk. 1 udgør en bred bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om "godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen", "i

hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles" og "om, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug".

Efter bestemmelsens ordlyd sigter bemyndigelsen snarere mod, *hvordan* kommunernes sagsbehandling og administration skal finde sted, end *hvorvidt* kommunernes sagsbehandling og administration skal finde sted. Bemyndigelsen skal dog fortolkes på baggrund af bestemmelsens forarbejder og lovens formål. Danske Advokater finder ikke, at det på baggrund af bestemmelsens forarbejder eller lovens formål med sikkerhed kan konkluderes, at ministeren inden for rammerne af husdyrbruglovens § 34, stk. 1 har adgang til at indføre et midlertidigt stop som det foreliggende.

Danske Advokater har også noteret sig, at det midlertidige stop ifølge høringsbrevet sker, "*indtil der er klarhed over de fremtidige rammer om produktionen på baggrund af grisefireparten*". Da grisefireparten er nedsat med målet om bedre dyrevelfærd og en mere bæredygtig produktion, forstår Danske Advokater ændringsbekendtgørelsen på den måde, at det midlertidige stop sker under hensyntagen til dyrevelfærdsmæssige overvejelser.

På denne baggrund finder Danske Advokater, at der foreligger en begrundet tvivl, om husdyrbruglovens § 34, stk. 1 giver ministeren hjemmel til at indføre et midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af eksisterende husdyrbrug med konventionel griseproduktion, ligesom det er tvivlsomt, om husdyrbrugloven i det hele taget kan anvendes som hjemmel til at udstede regler, der forfølger dyrevelfærdsmæssige hensyn.

Danske Advokater lægger vægt på, at der i forarbejderne til husdyrbrugloven fra 2017 er gengivet 6 konkrete tilfælde/situationer, hvor bemyndigelsen i lovens § 34, stk. 1 kan komme til udtryk, jf. Lovforslag nr. 114 af 12. januar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantevækker og forskellige andre love, bemærkningerne til § 1, nr. 35. Disse er som følger:

1. *"Bemyndigelsen i lovens nye § 34, stk. 1, vil (…) for det første kunne anvendes til at fastsætte regler om, hvordan og således måden hvorpå kommunalbestyrelsen skal behandle og vurdere ansøgninger om godkendelser og tilladelse efter lovens nye §§ 16 a og 16 b, herunder hvad der skal indgå i kommunalbestyrelsens vurdering"*
2. *"For det andet vil miljø- og fødevareministeren (…) kunne fastsætte regler om, at der skal stilles vilkår i bestemte tilfælde, og hvilke mere præcise vilkår der skal stilles"*
3. *"Miljø- og fødevareministeren vil i tilknytning til ovenstående for det tredje kunne fastsætte regler om, hvilke hensyn kommunalbestyrelsen skal varetage ved vurdering af en ansøgning. "*
4. *"For det fjerde vil miljø- og fødevareministeren efter den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 34, stk. 1, kunne fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag, godkendelse eller tilladelse efter lovens nye §§ 16 a eller 16 b."*
5. *"Hensigten med bemyndigelsen i lovens nye § 34, stk. 1, er for det femte som nævnt ovenfor også at sikre grundlaget for, at miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om godkendelser og tilladelser, der sikrer gennemførelse af internationale forpligtelser, herunder overholdelse af bl.a. VVM-direktivet, IE-direktivet og habitatdirektivet."*
6. *"Endelig vil miljø- og fødevareministeren efter bemyndigelsen i 3. pkt., i den nye lovs § 34, stk. 1, kunne fastsætte regler om, at der skal gælde særlige krav for bestemte husdyrbrug."*

Det er på intet tidspunkt nævnt i forarbejderne, at ministeren kan indføre et midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af eksisterende husdyrbrug med konventionel griseproduktion. Dette gælder også i forhold til husdyrbrugloven fra 2006. Situation nr. 4 nævner dog, at ministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen "i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag". Med afsæt i forarbejdernes øvrige dele må dette sigte på en situation, hvor afslag meddeles efter realitetsbehandling f.eks. fordi de af ministeren fastsatte betingelser ikke er opfyldt.

Danske Advokater lægger desuden vægt på, at der ikke med husdyrbrugloven kan varetages dyrevelfærdsmæssige hensyn. Dette har i hvert fald hverken støtte i forarbejderne til husdyrbrugloven eller i husdyrbruglovens formålsbestemmelse. Derudover fremgår det af praksis fra de administrative nævn, at der ikke sagligt kan lægges vægt på dyrevelfærdshensyn ved administrationen af husdyrbrugloven eller regler udstedt i medfør af loven.

I Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 6. marts 2012, jnr. NMK-132-00332 udtalte nævnet, at dårlig foderstand (dyrevelfærd) "ikke indgår ved vurderingen af, om der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse efter husdyrbrugloven" og i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 23. december 2011, jnr. NMK-132-00009 kunne nævnet "ikke i sager efter husdyrbrugloven inddrage spørgsmålet om dyrevelfærd".

Det er på denne baggrund Danske Advokaters opfattelse, at der ikke med den fornødne sikkerhed foreligger klar lovhjemmel til ændringsbekendtgørelsen. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at jo mere indgribende en bekendtgørelses regler er, desto sikrere skal hjemlen i bemyndigelsesloven være.

Ændringsbekendtgørelsen ikrafttrædelse

Ændringsbekendtgørelsen skal træde i kraft den 26. oktober 2026 og finder anvendelse på ansøgninger indgivet fra 23. september 2026 og på klager over afgørelser truffet på grundlag af ansøgninger indgivet fra og med denne dato, jf. ændringsbekendtgørelsens § 2. Da høringen først er publiceret på høringsportalen den 25. september 2026, kan bekendtgørelsen få betydning for ansøgninger, der er indgivet på et tidspunkt, hvor der ikke var udsigt til en ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Danske Advokater mener, at der generelt set bør udvises tilbageholdenhed med at tillægge regler virkning bagud i tid. Det er således en grundsten i et retssamfund, at borgere skal kunne sætte sig ind i de retsregler, der gælder på det tidspunkt, hvor en handling udføres. Dette gælder i særdeleshed, når der er tale om bebyrdende retsregler.

I almindelighed må der kræves udtrykkelig hjemmel, når der fastsættes retsregler, der får virkning bagud i tid. Danske Advokater efterlyser svar på, hvilken udtrykkelig hjemmel i husdyrbrugloven der angiveligt skulle bemyndige ministeren til at lade det midlertidige stop for nyetableringer og udvidelser få virkning for ansøgninger indgivet før bekendtgørelsens kundgørelse og ikrafttræden.

Afsluttende bemærkninger

Danske Advokater står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Danielle Løw
Juridisk konsulent
Danske Advokater

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Landdistrikternes Fællesråd
Storegade 13
DK-8382 Hinnerup
Tlf.: 61 313 636
Email: mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 29.09.2026

Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler: THW

Svar på høring om udkast til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har den 25. september 2026 sendt udkast til ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) i høring. Landdistrikternes Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Landbruget bidrager med en betydelig andel af beskæftigelsen i landdistrikterne. I landkommunerne udgør landbruget og de tætknyttede erhverv op mod 17 pct. af de private arbejdspladser. Dertil kommer en række følgeerhverv, herunder entreprenørvirksomheder, smede, elektrikere, håndværkere, vognmænd, som alle er afhængige af landbruget. En stor del af disse jobs er således placeret i de egne af Danmark, hvor der kan være langt mellem arbejdspladserne.

Landdistrikternes Fællesråd bakker op om en forbedret dyrevelfærd. Fællesrådet finder det dog bekymrende med et midlertidigt stop for godkendelser og tilladelser til etablering eller udvidelse af husdyrbrug med griseproduktion, da det aktuelt har og får negative konsekvenser for arbejdspladser i landbruget, de tætknyttede erhverv og ikke mindst de virksomheder, som beskæftiger sig med opførelsen af staldanlæg. Bekendtgørelsen vil resultere i tabte arbejdspladser, hvilket får betydning for udviklingen i landdistrikterne.

Landdistrikternes Fællesråd anerkender ønsket om en grisefirepart, men det må samtidig konstateres, at hverken forhandlingernes varighed eller resultat kan forudsiges. Et midlertidigt stop for nyetablering og udvidelse af den konventionelle griseproduktion risikerer derfor at gælde i en uafklaret periode, og samtidig bremse for udvidelser af staldanlæg, som vil kunne bidrage med en forbedret dyrevelfærd. Den manglende vished om tidshorisonten, kombineret med den korte implementeringsfrist, skaber betydelig usikkerhed for erhvervet og forekommer ikke hensigtsmæssig.

Herudover må det pointeres, at Styrelsen er pålagt et krav om at foretage en erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering ved regulering, som kan give unødvendige byrder eller udgifter for virksomheder.

Landdistrikternes Fællesråd står naturligvis til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

Steffen Damsgaard
Formand

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
1780 København V

Sendt til: kvaelstof-klima@sgav.dk

Dato: 21-10-2026

Sags ID: SAG-2026-03829
Dok. ID: 3736738

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: +45 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

KL's høringssvar til udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

KL takker for muligheden for at kommentere på udkast til ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Bekendtgørelsesudkastet indfører et midlertidigt stop for nyetableringer og udvidelser af eksisterende konventionel griseproduktion, indtil der er klarhed over de fremtidige rammer for produktionen på baggrund af grisefireparten.

Generelle bemærkninger

Et midlertidigt stop for nyetablering er en usædvanlig situation, der lægger nogle snævre rammer for kommunernes myndighedsbehandling. Det er derfor vigtigt, at rammerne for kommunernes administration af det midlertidige stop er klare. Både for kommunerne og for de potentielle ansøgere.

KL vil derfor også indledningsvis kvittere for den FAQ, der er tilgængelig på SGAV's hjemmeside. FAQ'en giver brugbare svar på mange af de spørgsmål, som kommunerne sidder med.

Bekendtgørelsesudkastet nedlægger et forbud mod at godkende eller tillade etablering eller udvidelse af husdyrbrug med konventionel svineproduktion (§ 42a). Det bør præciseres, om "udvidelse" udelukkende defineres som en forøgelse af produktionsarealet (antal kvadratmeter), eller en forøgelse i emissioner også kan betragtes som en udvidelse. Det er helt centralt, at begreberne ikke er åbne for fortolkning.

Kan kommunerne for eksempel fortsat give tilladelse til ændringer i eksisterende stalde/på eksisterende produktionsarealer, selvom det giver meremissioner? Fx hvis der søges til en flexgruppe i eksisterende stald, hvor emissionerne dermed forøges uden, at der er foretaget ændringer i bygningsmassen.

Og ift. "etablering" bør det præciseres, hvorvidt kommunen skal afvise en eventuel ansøgning om etablering af nyt produktionsareal, selvom de samlede emissioner fra hele staldanlægget falder (lugtemission og ammoniakemission) pga. ny teknologi.

Endeligt bemærkes, at ændringsbekendtgørelsen ikke påvirker mulighederne for at udnytte allerede meddelte tilladelser og godkendelser efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, som kan være op til 6 år gamle.

KL vil gerne takke for, at Justitsministeriet og Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd i et svar til Folketinget har givet deres klare vurdering af, at der er hjemmel til det midlertidige stop. Hvis det på trods heraf viser sig, at det midlertidige stop fører til retssager, lægger vi til grund, at staten, i det omfang retssagerne måtte omfatte en diskussion af hjemmelsgrundlaget, påtager sig at træde ind som part i den del, så det ikke er op til den enkelte kommune.

I er velkomne til at vende tilbage til KL, hvis I ønsker uddybning, konkretisering eller dialog på baggrund af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Stine Johansen
Direktør, KL

Dato: 21-10-2026

Sags ID: SAG-2026-03829
Dok. ID: 3736738

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: +45 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk